

JAAAR- REKENING 2019

Jaarrekening 2019

Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis 's-Hertogenbosch

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1.1 Geconsolideerde jaarrekening

1.1.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2019	7
1.1.2	Geconsolideerde resultatenrekening over 2019	9
1.1.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2019	11
1.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	13
1.1.5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2019	23
1.1.6	Geconsolideerd mutatieoverzicht immateriële vaste activa	37
1.1.7	Geconsolideerd mutatieoverzicht materiële vaste activa	39
1.1.8	Geconsolideerd mutatieoverzicht financiële vaste activa	41
1.1.9	Geconsolideerd overzicht langlopende schulden aan banken per 31 december 2019	43
1.1.10	Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2019	45

1.1 Enkelvoudige jaarrekening

1.1.11	Enkelvoudige balans per 31 december 2019	55
1.1.12	Enkelvoudige resultatenrekening over 2019	57
1.1.13	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2019	59
1.1.14	Enkelvoudig mutatieoverzicht immateriële vaste activa	71
1.1.15	Enkelvoudig mutatieoverzicht materiële vaste activa	73
1.1.16	Enkelvoudig mutatieoverzicht financiële vaste activa	75
1.1.17	Enkelvoudig overzicht langlopende schulden aan banken per 31 december 2019	77
1.1.18	Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2019	79
1.1.19	Vaststelling en goedkeuring	83

1.2 Overige gegevens

1.2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	87
1.2.2	Nevenvestigingen	87
1.2.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	87

1.1 Geconsolideerde jaarrekening

1.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

1.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019 (na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	18.022.128	20.361.652
Materiële vaste activa	2	292.238.047	305.590.386
Financiële vaste activa	3	14.291.551	17.351.180
Totaal vaste activa		<u>324.551.726</u>	<u>343.303.218</u>
Vlottende activa			
Voorraden	4	2.663.098	2.110.408
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	5.338.793	7.475.485
Debiteuren en overige vorderingen	6	74.894.459	82.115.251
Liquide middelen	7	102.115.404	72.132.889
Totaal vlottende activa		<u>185.011.754</u>	<u>163.834.033</u>
Totaal activa		<u><u>509.563.480</u></u>	<u><u>507.137.252</u></u>

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
		€	€
PASSIVA			
Groepsvermogen			
Kapitaal		800.463	800.463
Algemene en overige reserves		<u>108.489.319</u>	<u>99.763.914</u>
Totaal groepsvermogen	8	<u>109.289.782</u>	<u>100.564.377</u>
Voorzieningen	9	11.548.122	14.681.373
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	10	259.958.556	274.702.895
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)	11	128.767.020	117.188.607
Totaal passiva		<u><u>509.563.480</u></u>	<u><u>507.137.252</u></u>

1.1.2 GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2019

	Ref.	2019 €	2018 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	13	428.304.470	409.861.817
Subsidies	14	17.937.818	18.659.454
Overige bedrijfsopbrengsten	15	15.907.804	15.639.714
Som der bedrijfsopbrengsten		462.150.092	444.160.985
BEDRIJFSLASTEN:			
Kosten van inkoop en materialen	16	61.334.918	56.919.047
Personeelskosten	17	213.874.127	196.663.288
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	18	29.342.037	29.484.776
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	19	55.519.221	61.090.291
Overige bedrijfskosten	20	80.241.879	81.448.868
Som der bedrijfslasten		440.312.181	425.606.270
BEDRIJFSRESULTAAT		21.837.910	18.554.715
Financiële baten en lasten	21	-13.092.574	-16.279.121
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING		8.745.336	2.275.594
Belastingen op resultaat gewone bedrijfsuitoefening	22	-210.158	-152.402
RESULTAAT BOEKJAAR		8.535.178	2.123.192
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		2019	2018
		€	€
Toevoeging/(onttrekking):			
Algemene / overige reserves		8.535.178	2.123.192
		8.535.178	2.123.192

1.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2019

	Ref.	2019	2018
		€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		21.627.752	18.402.313
Aanpassingen voor :			
- afschrijvingen	18	29.342.037	29.484.775
- mutaties voorzieningen	9	-3.072.227	2.160.953
- waardeverandering financieel vast actief	3	-	-
Garantieregeling kapitaallasten	11	-2.036.378	-
		24.233.432	31.645.728
Veranderingen in vlottende middelen:			
- voorraden	4	-552.690	-2.110.408
- mutatie onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	5	2.136.692	9.475.000
- debiteuren en overige vorderingen	6	7.220.792	17.373.067
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	11	12.457.597	19.234.748
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		21.262.391	43.972.407
Ontvangen interest	21	-167.013	-61.761
Betaalde interest	21	-13.590.024	-16.217.360
		-13.757.037	-16.279.121
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		53.366.538	77.741.327
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings immateriële vaste activa	1	-715.753	-280.396
Investerings materiële vaste activa	2	-13.141.529	-18.812.796
Desinvesteringen materiële vaste activa	2	-	70.650
Overige mutaties financiële vaste activa	3	1.463.908	2.471.788
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-12.393.374	-16.550.754
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Aflossing langlopende schulden	10	-10.953.013	-37.879.830
Waardevermeerdering derivaat	10	-37.636	-4.381.918
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-10.990.649	-42.261.748
Mutatie geldmiddelen		29.982.515	18.928.825
Mutatie liquide middelen			
Stand geldmiddelen per 1 januari	7	72.132.889	53.204.064
Stand geldmiddelen per 31 december	7	102.115.404	72.132.889
Mutatie		29.982.515	18.928.825

Er is gebruikt gemaakt van de indirecte methode.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens

Het Jeroen Bosch Ziekenhuis (JBZ) is statutair en feitelijk gevestigd aan de Henri Dunantstraat 1 te 's-Hertogenbosch en is geregistreerd onder KvK-nummer 41084046 en heeft als belangrijkste activiteiten:

Het als geïntegreerd medisch specialistisch bedrijf voorzien in de behoeften aan onderzoek, behandeling, verpleging en verzorging van personen, die om enigerlei reden medische, verpleegkundige of verloskundige bijstand, danwel enige andere daarmee verband houdende hulp behoeven, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de meest ruime zin.

Het verzorgen van opleidingen in de gezondheidszorg voor zowel medische specialisten als ook verpleegkundig, paramedische en andere medische beroepen.

Groepsverhoudingen

JBZ staat aan het hoofd van een groep. De jaarrekening van JBZ is in deze geconsolideerde jaarrekening opgenomen.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2019, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2019.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi (RvW) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Dit is gebaseerd op de omvang van het groepsvermogen van € 109,3 mln. een solvabiliteit van 21% en een sterke liquiditeitspositie.

Het JBZ heeft haar leningenportefeuille, bestaande uit langlopende leningen, volledig belegd bij ABN AMRO ter financiering van de nieuwbouw in 2011. Gezien het langlopende karakter van deze financieringsovereenkomst is het renterisico gefixeerd. Voor 2019 is voldaan aan de voorwaarden die zijn opgenomen in het bankconvenant.

Voor een nadere toelichting op de consequenties van de uitbraak van de wereldwijde COVID-19 pandemie en de consequenties voor de instelling wordt verwezen naar pagina 35. De Raad van Bestuur streeft ernaar de best mogelijke informatie te verkrijgen om de risico's te beoordelen en passende maatregelen door te voeren om daarop in te spelen. Wij hebben een aantal maatregelen genomen om de effecten van het COVID-19-virus te bewaken en te voorkomen en blijven dat ook in de toekomst doen. Deze maatregelen bestaan onder andere uit veiligheids- en gezondheidsmaatregelen voor onze medewerkers (zoals persoonlijke beschermingsmiddelen, beperking van sociale contacten en vanuit huis werken), evaluatie van contracten, aantrekken van aanvullende financiële middelen ter ondersteuning van de continuïteit van haarbedrijfsvoering en communicatie met haar belangrijkste stakeholders.

De zorgverzekeraars hebben aan de ziekenhuizen en UMC's, bij brief d.d. 17 maart respectievelijk 21 april 2020, laten weten hen te ondersteunen, waarbij de beschikbaarheid en continuïteit van zorg op langere termijn zo goed mogelijk geborgd wordt. Bij het bepalen van de benodigde bekostiging voor de continuïteit in deze situatie zijn de bestaande afspraken voor 2020 tussen zorgaanbieders en zorgverzekeraars het uitgangspunt. Daarbij wordt rekening gehouden met:

- extra kosten die in verband met het coronavirus gemaakt worden na goedkeuring in ROAZ-verband en in afstemming met de meest betrokken zorgverzekeraar(s). Dit geldt ook voor kosten die redelijkerwijs in lijn liggen met de binnen de ROAZ gemaakte afspraken;
- mogelijke effecten van de verschuivingen binnen het zorgaanbod van de zorgaanbieder; en
- vaste kosten die ten gevolge van de coronavirus niet worden gedekt in de Zorgverzekeringswet als gevolg van omzeterderving.

Gezien bovenstaande toezegging is er geen sprake van materiële onzekerheid die ernstige twijfel kan doen rijzen of het JBZ haar activiteiten voort kan zetten en is derhalve de jaarrekening 2019 opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Vergelijking met vorig jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar met uitzondering de waardering van materiële vaste activa.

Stelselwijziging

JBZ heeft besloten om met ingang van 1 januari 2019 de componentenbenadering groot onderhoud toe te passen. Het toepassen van de componentenbenadering bij groot onderhoud houdt in dat de component waarop in de toekomst groot onderhoud zal worden gepleegd reeds bij ingebruikname van een materieel vast actief als afzonderlijke component van het betreffende actief wordt geïdentificeerd. Deze component wordt vervolgens afgeschreven over de verwachte gebruiksduur, de periode vanaf ingebruikname tot aan het verwachte moment dat het groot onderhoud zal worden uitgevoerd. Deze stelselwijziging wordt op grond van de overgangsbepaling van de RJ alleen op nieuwe componenten (prospectief) van de materiële vaste activa toegepast. Bij de uitvoering van het toekomstige groot onderhoud wordt rekening gehouden met de bepaling dat de resterende boekwaarde van de vervangen componenten wordt gedesinvesteerd. Deze stelselwijziging heeft geen impact op het resultaat en het vermogen.

Vergelijkende cijfers

De cijfers van het onderhanden werk uit hoofde van DBC's, langlopende schulden (garantieregeling kapitaallasten) en de overige schulden zijn over 2018 geherrubriceerd. Daarnaast zijn de vergelijkende cijfers van de gesegmenteerde resultatenrekening aangepast om vergelijkbaarheid met 2019 mogelijk te maken.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:

- Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten
- Opbrengst zorgprestaties
- Voorzieningen
- (Im)Materiële vaste activa

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot het JBZ behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop overwegende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van zowel het JBZ als ZANO B.V. Gegevens van geconsolideerde maatschappijen zijn, indien van toepassing, omgerekend naar de grondslagen van het JBZ.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen JBZ en ZANO B.V. worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de Groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering.

Verbonden rechtspersonen

Alle transacties met verbonden partijen hebben onder normale marktvoorwaarden plaatsgevonden.

- Stichting Ondersteuning Ziekenhuiszorg

Vanaf 1 januari 2019 is Stichting Ondersteuning Ziekenhuiszorg statutair gefuseerd met het JBZ.

JBZ heeft de volgende verbonden stichtingen en vennootschappen niet in de consolidatie betrokken op grond van artikel 2:407 lid 1 BW:

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

- Coöperatie Zanob, vestigingsplaats 's-Hertogenbosch

Kernactiviteiten: de Coöperatie heeft ten doel het behartigen van de (indirecte) belangen van haar leden op het gebied van de tussen de leden vanwege de Coöperatie bestaande samenwerking op het gebied van de farmaceutische verzorging, farmacotherapie en klinische farmacologie, door middel van het beheren en financieren van de met haar verbonden ondernemingen. Het resultaat in 2019 bedroeg € 1.768 positief en het eigen vermogen per 31 december 2019 bedroeg € 335.294.

- Stichting Trombosedienst 's-Hertogenbosch e.o., vestigingsplaats 's-Hertogenbosch

Kernactiviteiten: het verlenen van diensten ter bevordering van een passende behandeling met bloedstollingsremmende middelen van patiënten woonachtig en/of verblijvende in 's-Hertogenbosch en omstreken, het verlenen van diensten ter preventie of diagnostiek van trombose in het algemeen en het uitvoeren van activiteiten in de ruimste zin des woords in het verlengde van het bovengenoemde. Het resultaat in 2019 bedroeg € 60.670 negatief en het eigen vermogen per 31 december 2019 bedroeg € 438.275.

- JBZ Cleancare B.V., vestigingsplaats 's-Hertogenbosch

Kernactiviteiten: het verlenen van facilitaire diensten en schoonmaakdiensten en het leveren van sanitaire voorzieningen aan het JBZ. Het resultaat in 2018 bedroeg € 29.391 en het eigen vermogen per 31 december 2018 bedroeg € 85.884 positief.

Bij alle groepsmaatschappijen heeft het JBZ overheersende zeggenschap.

De zelfstandige Stichting Vrienden van de Kapel en Stichting Vrienden van het Jeroen Bosch Ziekenhuis hebben een niet-juridische relatie met het JBZ.

1.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva is de verkrijgingsprijs- of de vervaardigingsprijs, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans, als een transactie met betrekking tot het actief of de verplichting niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van het JBZ.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs (met uitzondering van de terreinen) onder aftrek van cumulatieve jaarlijkse afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vaste actief.

In het geval dat de belangrijkste bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn en verschillen in gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon, worden deze bestanddelen afzonderlijk afgeschreven.

De afschrijvingstermijnen van de vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische gebruiksduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur, rekening houdend met nihil restwaarde. Op bedrijfsterreinen, vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom: 10% - 20%.
- Bedrijfsgebouwen en terreinen: 0% - 2%- 2,5% - 5,25%.
- Machines en installaties : 5%.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting : 10% - 20% - 50%.
- Materiële vaste activa in uitvoering en vooruitbetalingen hierop : 0%.

Groot onderhoud:

Periodiek groot onderhoud wordt met ingang van 1 januari 2019 volgens de componentenbenadering geactiveerd. Hierbij worden de totale uitgaven toegewezen aan de samenstellende delen.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderinggrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Indien er sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde, zijnde de indirecte opbrengstwaarde. Afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

Leningen aan deelnemingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het kopje Financiële Instrumenten.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post.

Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde zijnde de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare Waarde. JBZ heeft geanalyseerd of er sprake is van een indicatie voor bijzondere waardevermindering van de vaste activa. Op basis van deze analyse is er geen sprake van een indicatie voor een bijzondere waardevermindering.

Voorraden

Voorraden van de ziekenhuisapotheken zijn gewaardeerd tegen gemiddelde inkoopprijs van de voorgaande maand inclusief BTW. Voorraden van de poliklinische apotheek zijn gewaardeerd tegen de laatst bekende inkoopprijs (fifo). De voorraden zijn gewaardeerd onder aftrek van een voorziening voor incourantheid of tegen lagere opbrengstwaarde.

De lagere opbrengstwaarde van de voorraad gereed product en handelsgoederen is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde of de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde, inclusief transactiekosten. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de resultatenrekening gebracht. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van ingeschatte risico's wegens oninbaarheid per balansdatum. De voorziening wordt collectief statisch bepaald en statisch getoetst.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de onderneming, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan waar- bij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 1%.

Voorziening medische aansprakelijkheid

Deze voorziening is gevormd in verband met het eigen risico dat is verbonden aan de verzekering voor medische aansprakelijkheid. De voorziening is gewaardeerd tegen de waarde van de verwachte uitstroom van middelen.

Reorganisatievoorziening

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen indien op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan heeft gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorgani- satie gevolgen zal hebben. In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de onderneming.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Voorziening langdurig zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), gebaseerd op 100% gedurende het eerste jaar en 70% gedurende het twee jaar. De voorziening is aangevuld met de te betalen transitievergoeding afkomstig uit de Wet Werk en Zekerheid (WWZ).

Voorziening Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten

Met ingang van 1 januari 2017 is het JBJ eigen risico drager geworden voor de WGA. De kosten van instroom vanaf 2017 zijn hiermee voorzien.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor de toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze worden door het JBJ gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn, indien een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen en het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening.

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Afgeleide financiële instrumenten

Afgeleide instrumenten worden gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde, tenzij hedge accounting onder het kostprijs hedge model wordt toegepast.

Indien kostprijs hedge accounting wordt toegepast, vindt eerste waardering plaats tegen reële waarde. Zolang het afgeleide instrument betrekking heeft op afdekking van het specifieke risico van een toekomstige transactie die naar verwachting zal plaatsvinden, vindt geen herwaardering van dit instrument plaats. Zodra de verwachte toekomstige transactie leidt tot verantwoording in de resultatenrekening, wordt het met het afgeleide instrument samenhangende verlies in de resultatenrekening verwerkt. Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot de opname in de balans van een niet-financieel actief of een niet-financiële verplichting past de instelling de kostprijs van dit actief aan met de afdekkingsresultaten die nog niet in de resultatenrekening zijn verwerkt. Een verlies voor het percentage groter dan de omvang van het afgeleide instrument ten opzichte van de afgedekte positie wordt op basis van kostprijs of lagere marktwaarde direct in de resultatenrekening verwerkt.

Indien afgeleide instrumenten aflopen of worden verkocht, worden de afdekkingsrelaties beëindigd. De cumulatieve winst of het cumulatieve verlies dat tot dat moment nog niet in de resultatenrekening was verwerkt, wordt als overlopende post in de balans opgenomen totdat de afgedekte transacties plaatsvinden. Indien de transacties naar verwachting niet meer plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de resultatenrekening.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Het JBZ documenteert de hedgerelaties in specifieke hedgedocumentatie en toetst periodiek de effectiviteit van de hedgerelaties door vast te stellen dat er geen sprake is van overhedges. Indien afgeleide instrumenten niet langer voldoen aan de voorwaarden voor 'hedge accounting', aflopen of worden verkocht of wanneer het JBZ niet langer kiest voor hedge accounting wordt hedge accounting beëindigd. De tot dat moment in het vermogen verantwoorde resultaten blijven in het eigen vermogen uitgesteld tot het moment dat de toekomstige transactie plaatsvindt. Indien de transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt, worden de in het eigen vermogen uitgestelde cumulatieve hedgeresultaten naar de resultatenrekening gebracht.

Derivaten

Met betrekking tot derivaten past het JBZ kostprijs-hedge-accounting toe. Het JBZ documenteert de hedgerelaties in specifieke hedgedocumentatie en toetst periodiek de effectiviteit van de hedgerelaties. Het effectieve deel van financiële derivaten die zijn toegewezen voor kostprijs-hedge-accounting, wordt tegen kostprijs gewaardeerd. Voor het ineffectieve deel wordt het verschil tussen de kostprijs en de lagere reële waarde in de resultatenrekening verwerkt.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Overige financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd op basis van de effectieverentemethode.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedprijs.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen. De reële waarde van derivaten waarbij collateral wordt uitgewisseld, wordt bepaald door het contant maken van de kasstromen aan de hand van de (Eonia) swapcurve, omdat door de uitwisseling het krediet- en liquiditeitsrisico worden verzacht. De reële waarde van derivaten waarbij geen collateral wordt uitgewisseld, wordt bepaald door het contant maken van de kasstromen aan de hand van de relevante swapcurve vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan een jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal een jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

1.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de resultatenrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend. In het geval van een geconstateerde fout in voorgaande boekjaren wordt fouterstel toegepast.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de resultatenrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald. Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten. De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de opbrengsten zijn verantwoord.

Bij de omzetbepaling van de DBC zorgproducten en overige zorgproducten heeft het JBZ de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd zoals opgenomen in paragraaf 1.1.10.3 en de Handreiking Rechtmatigheids-onderzoek MSZ 2019.

De uitkomsten van de Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek MSZ 2019 zijn opgenomen in de omzetverantwoording over 2019. De overfacturatie die blijkt uit de geprognosticeerde cijfers ten opzichte van de met zorgverzekeraars afgesloten plafonds worden voor 93% toegerekend aan het huidige boekjaar.

Subsidies

Subsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat het JBZ zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden.

Subsidies ter compensatie van door het JBZ gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de resultatenrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt danwel in de periode waarin de opbrengsten zijn gederfd.

Overige bedrijfsopbrengsten

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten. Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot het eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers, respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de resultatenrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties wordt verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de resultatenrekening gebracht.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de resultatenrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als het JBZ zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofdstuk Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

Het JBZ heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij het JBZ. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Het JBZ betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In december 2019 bedroeg de beleidsdekkingsgraad 99,2%. Het pensioenfonds voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren.

Het JBZ heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Het JBZ heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een toegezegde bijdrageregeling en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Honorariumkosten vrijgevestigd medisch specialisten

Verantwoording van honorariumkosten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Huur en leasing

Bij de stichting bestaan leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan het eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de resultatenrekening over de looptijd van het contract.

Belastingen

Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis verricht voor ten minste 90% kwalificerende zorgwerkzaamheden als bedoeld in de zorgvrijstelling ('werkzaamhedeneis'). Daarnaast wordt de behaalde winst alleen aangewend ten behoeve van een op grond van artikel 5, eerste lid, onderdeel c Wet Vpb vrijgesteld lichaam of een algemeen maatschappelijk belang (winstbestemmingseis). Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis voldoet hiermee aan de voorwaarden van de zorgvrijstelling voor de VPB.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ZANOB B.V. is vennootschapsbelastingplichtig. De belasting over het resultaat van ZANOB B.V. wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-afrekbare kosten.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

1.1.4.4 Grondslagen van segmentering

In de jaarrekening wordt zoals aanbevolen in de Richtlijn Zorginstellingen een segmentatie van de resultatenrekening gemaakt in de volgende segmenten: Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis en ZANOB B.V.

1.1.4.5. Grondslagen van kasstromen

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten. In deze opstelling is de mutatie van de kortlopende schulden aan de kredietinstellingen begrepen in de mutatie van de liquide middelen. Kasstromen uit financiële afgeleide instrumenten die worden verantwoord als reëlewaarde-hedges of kasstroom-hedges worden in dezelfde categorie ingedeeld als de kasstromen uit de afgedekte balansposten. Kasstromen uit financiële derivaten waarbij hedge accounting niet langer wordt toegepast, worden consistent met de aard van het instrument ingedeeld, vanaf de datum waarop de hedge-accounting is beëindigd.

1.1.4.6 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

1.1.4.7 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels. De WNT verantwoording zoals opgenomen in deze jaarrekening ziet in overeenstemming met voorgaande jaren ook toe op de WNT verantwoording van Stichting Trombosedienst 's-Hertogenbosch e.o.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendommen	17.915.069	20.361.652
Kosten van goodwill die van derden is verkregen	107.059	-
Totaal immateriële vaste activa	18.022.128	20.361.652

Het verloop van de immateriële vaste activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	2019	2018
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	20.361.652	23.241.756
Bij: investeringen	715.753	280.396
Af: afschrijvingen	3.055.277	3.160.500
Boekwaarde per 31 december	18.022.128	20.361.652
Aanschafwaarde	28.957.905	28.271.671
Cumulatieve afschrijvingen	10.935.777	7.910.019

Toelichting:

Voor een nadere specificatie op de immateriële vaste activa wordt verwezen naar het overzicht onder 1.1.6.

2. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt :

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	181.643.498	184.902.184
Machines en installaties	68.374.984	73.901.312
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	40.502.659	46.559.712
Materiële vaste activa in uitvoering	1.716.906	227.178
Totaal materiële vaste activa	292.238.047	305.590.386

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven :

	2019	2018
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	305.590.386	313.152.447
Consolidatie Zanob B.V. 1 januari	-	985.312
Bij: investeringen	13.141.529	17.827.484
Af: afschrijvingen	26.266.690	26.304.207
Af: in gebruikname van activa in uitvoering	227.178	-
Af: desinvesteringen	-	70.650
Boekwaarde per 31 december	292.238.047	305.590.386

Toelichting:

Voor een nadere specificatie op de materiële vaste activa wordt verwezen naar het overzicht onder 1.1.7.

Het JBZ heeft zich tegenover de bank en het Waarborgfonds voor de Zorgsector verbonden het eerste recht van hypotheek te geven op de nieuwbouw. Daarnaast heeft het JBZ zich tegenover de gemeente 's-Hertogenbosch verbonden hypotheek te geven op de bezoekersspaarkeergarage en de bijbehorende gronden.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

ACTIVA

3. Financiële vaste activa*De specificatie is als volgt :*

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	215.715	215.715
Andere deelnemingen	43.801	263.163
Overige effecten	875.232	1.568.104
Overige vorderingen	13.156.803	15.304.198
Totaal financiële vaste activa	14.291.551	17.351.180

	2019	2018
	€	€
<i>Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt :</i>		
Boekwaarde per 1 januari	17.351.180	19.843.036
Bij: kapitaalstortingen deelnemingen	-	-
Af: resultaat deelnemingen	59.080	438.739
Af: amortisatie / marktwaarde derivaten	1.504.370	1.577.605
Af: afschrijving	20.069	20.068
Af: waardeverminderingen	1.241.758	410.444
Af: verkoop deelneming	234.352	-
Af: aflossingen	-	45.000
Boekwaarde per 31 december	14.291.551	17.351.180

Toelichting:

	31-dec-19	31-dec-18
Deelnemingen in groepsmaatschappijen:		
- Coöperatie Zanob U.A.	215.715	215.715
Andere deelnemingen:		
- JBZ Clean Care B.V.	43.801	28.811
- Dialysecentrum Ravenstein B.V.	-	234.352
	43.801	263.163
Overige effecten:		
- VIR e-Care Solutions B.V.	-	12.202
- Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A.	875.232	875.232
- Kapitaalrekening CV Beheer GZG	-	680.670
	875.232	1.568.104
Overige vorderingen:		
- Ledenrekening Aansprakelijkheid	81.563	155.633
- Disagio lening	461.578	481.647
- Amortisatie marktwaarde derivaten	12.536.214	14.040.584
- Vooruitbetaalde licentiekosten	77.448	355.134
- Integratieheffing parkeergarage personeel	-	271.200
	13.156.803	15.304.198

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

	Verschaft kapitaal	Kapitaal- belang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:				
JBZ Clean Care B.V., 's-Hertogenbosch (2018)	9.180	51	85.884	29.391
Rechtstreekse kapitaalbelangen <= 20%:				
Onderlinge Waarborgmij. Centramed B.A. (2018)	762.636	4	16.212.000	620.000
Zeggenschapsbelangen:				
Coöperatie Zanob U.A., 's-Hertogenbosch (2019)	600.000		335.294	1.768

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

ACTIVA

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.1.8.

JBZ Clean Care B.V. te 's-Hertogenbosch

Het JBZ heeft samen met Asito Participaties B.V. een besloten vennootschap opgericht met als doel facilitaire diensten en schoonmaakdiensten te verlenen en sanitaire voorzieningen te leveren. Het JBZ neemt voor 51% deel in de B.V.

VIR e-Care Solutions te Arnhem

Het JBZ heeft per 31-12-2019 geen belang meer in VIR e-Care Solutions.

Coöperatie Zanol U.A. te 's-Hertogenbosch

Het JBZ heeft begin 2018 alle participatiebewijzen van de overige leden overgenomen en is hierdoor het enige lid in de coöporatie.

Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A.

Het JBZ heeft een minderheidsbelang van 4% in deze onderlinge waarborgmaatschappij. Centramed verzekert zorginstellingen voor het risico van medische aansprakelijkheid. Deze aandelen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingswaarde.

Ledenrekening aansprakelijkheid

De ledenrekening is door een aantal ziekenhuizen afgesloten bij een onderlinge verzekeringsmaatschappij. De deelnemende ziekenhuizen hebben, naast de reguliere verzekeringspremies, via de ledenrekening gezorgd voor een startkapitaal. De waarde van de ledenrekening is in 2019 gemuteerd doordat € 81.563 is overgeboekt naar de agioreserve van Centramed.

Dialysecentrum Ravenstein B.V.

Het JBZ heeft het belang in Dialysecentrum Ravenstein B.V. begin 2019 verkocht.

Kapitaalrekening CV Beheer GZG

Het aandeel dat het JBZ heeft in CV beheer zal in 2020 worden verrekend met openstaande schulden aan CV beheer derhalve is de waarde van de participatie (ad €680.670) gesaldeerd weergegeven onder de kortlopende schulden.

Disagio lening

Dit betreft het disagio op de in 2011 met de Nederlandse Waterschapsbank afgesloten lening van € 40.000.000 en wordt vanaf 2013 in 30 jaar afgeschreven.

Amortisatie marktwaaarde derivaten

In overeenstemming met de verslaggevingsregels is de marktwaaarde van de beëindigde derivaten verantwoord in de balans. Per 31 december 2019 betreft dit de verantwoording van een overlopend actief ad € 14 miljoen en overlopend passief ad € 13 miljoen. Deze balansposten zullen gedurende de resterende looptijd van de derivaten en de afgedekte positie de komende jaren verder afnemen.

Vooruitbetaalde licentiekosten en integratieheffing parkeergarage personeel

De integratieheffing betreft de in 2011 betaalde BTW op de personeelsparkeergarage en wordt herzien in de jaren 2011 t/m 2019.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

ACTIVA

4. Voorraden

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Gereed product en grondstoffen	2.663.098	2.110.408

Toelichting:

Op de voorraden is geen voorziening voor incourantheid in aftrek gebracht.

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten gereguleerd segment	42.532.997	44.384.609
Af: ontvangen voorschotten	37.194.204	36.909.124
Totaal onderhanden werk	5.338.793	7.475.485

Toelichting:

Per balansdatum is er sprake van onderhanden, nog niet afgesloten DBC's / DBC- zorgproducten. Het onderhanden werk is bepaald op op basis van het tussentijds afgeleide product (opbrengstwaarde). De afgesloten DBC zorgproducten zijn opgenomen in de post nog te factureren omzet DBC zorgproducten onder de overige vorderingen.

Op basis van contractafspraken met zorgverzekeraars ontvangt het JBZ bevoorschotting van de onderhanden posities.

6. Debiteuren en overige vorderingen

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
<i>De specificatie is als volgt :</i>		
Vorderingen op debiteuren	37.035.367	46.927.914
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	25.465.401	22.252.906
Vorderingen op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	153.163	81.158
<u>Overige vorderingen:</u>		
Diversen	8.524.154	10.115.977
<u>Vooruitbetaalde bedragen:</u>		
Vooruitbetaalde kosten	3.716.374	2.737.296
Totaal vorderingen en overlopende activa	74.894.459	82.115.251

Toelichting:

De vordering op debiteuren is afgenomen ten opzichte van 2018 omdat eind 2019 minder is gefactureerd dan eind 2018.

Op de vorderingen op debiteuren is een voorziening in mindering gebracht van € 919.990 (2018: € 1.028.737) voor mogelijk oninbare vorderingen.

De diverse overige vorderingen betreffen voornamelijk nog te ontvangen subsidiegelden.

De vorderingen hebben een looptijd van < 1 jaar en de reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

ACTIVA

7. *Liquide middelen*

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Kassen	10.497	10.102
Bank	102.104.908	72.122.787
Totaal liquide middelen	<u>102.115.404</u>	<u>72.132.889</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

8. Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Kapitaal	800.463	800.463
Algemene en overige reserves	108.489.319	99.763.914
Totaal groepsvermogen	109.289.782	100.564.377

	2019	2018
	€	€

Het verloop van het groepsvermogen is als volgt :

Stand per 1 januari

- Kapitaal	800.463	800.463
- Algemene en overige reserves	99.763.914	97.640.722
	100.564.377	98.441.185

Mutaties in het boekjaar

Bij: resultaat bestemming	8.535.178	2.123.192
Bij: overige mutaties	190.227	-
	8.725.405	2.123.192

Stand per 31 december

- Kapitaal	800.463	800.463
- Algemene en overige reserves	108.489.319	99.763.914
	109.289.782	100.564.377

Toelichting:

Het resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserves. De overige mutatie betreft de statutaire fusie met Stichting Ondersteuning Ziekenhuiszorg per 1 januari 2019.

9. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-19	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-19
	€	€	€	€	€
Medische aansprakelijkheid	6.028.802	1.130.974	739.156	472.066	5.948.554
Reorganisatievoorziening	439.022	-	210.018	70.017	158.987
Langdurig zieken	1.304.631	841.749	408.806	690.406	1.047.168
Nabetaling ORT	441.333	-	441.333	-	-
WGA	2.648.422	1.005.395	113.688	1.020.716	2.519.413
Jubileumverplichtingen	1.570.000	595.115	291.115	-	1.874.000
Onderhoud	2.249.163	-	2.249.163	-	-
Totaal voorzieningen	14.681.373	3.573.233	4.453.279	2.253.205	11.548.122

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moet worden beschouwd:

	31-dec-19
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	158.987
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	11.389.135
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	6.963.445

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

Toelichting:

Medische aansprakelijkheid: vanaf 2000 is het JBZ eigenrisicodragers medische aansprakelijkheid. De voorziening is hiervoor op de vereiste hoogte gebracht en bepaald volgens de statische methode waarbij de lopende dossiers zijn beoordeeld.

Reorganisatie: in deze voorziening zijn opgenomen de (verwachte) kosten van uitstroom van personeel, zoals doorbetalingsverplichtingen, afkoopsommen en kosten van outplacement.

Langdurig zieken: onder dit hoofd is ook opgenomen de voorziening voor arbeidsongeschiktheid voor bestaande verplichtingen. Dit is voor het in de toekomst doorbetalen van salaris aan personeelsleden die op de balansdatum arbeidsongeschikt zijn voor zover deze kosten niet verzekerd zijn, inclusief een eventuele transitievergoeding.

Nabetaling ORT: de ORT verplichting voor werknemers die in de jaren 2012-2014 onregelmatig hebben gewerkt is per 31-12-2019 volledig voldaan.

Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten: met ingang van 1 januari 2017 is het JBZ eigenrisicodragers geworden voor de WGA. De kosten van instroom vanaf 2017 zijn hiermee voorzien.

Jubileumvoorziening: dit betreft een voorziening voor toekomstig uit te keren jubileum-gratificaties aan het personeel op grond van de geldende CAO. Bij de berekening is rekening gehouden met een blijfkans en de leeftijd van het personeel.

Onderhoud: het gedeelte van het onderhoud van gebouwen waarvoor het JBZ verantwoordelijk was, is definitief vastgesteld en opgenomen onder de kortlopende schulden per 31-12-2019. Vanaf heden ligt de verantwoordelijkheid voor onderhoudskosten voor deze gebouwen niet meer bij het JBZ.

10. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt :

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Schulden aan banken	234.500.007	243.400.006
Overige langlopende schulden	25.458.549	31.302.889
Totaal langlopende schulden	259.958.556	274.702.895

Het verloop van de schulden aan banken is als volgt weer te geven:

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	252.300.005	290.179.835
Af: aflossingen	8.899.999	37.879.830
Stand per 31 december	243.400.006	252.300.005
Af: kortlopend deel (onder kortlopende schulden)	8.899.999	8.899.999
Stand langlopende schulden aan banken per 31 december	234.500.007	243.400.006

Het verloop van de overige langlopende schulden is als volgt weer te geven:

Stand per 1 januari	36.932.250	43.350.545
Af: Garantierегeling kapitaallasten	2.036.378	2.036.378
Af: Derviaat	1.539.969	2.408.593
Af: Integratieheffing	2.482.714	1.973.324
Stand per 31 december	30.873.189	36.932.250
Af: kortlopend deel (onder kortlopende schulden)	5.414.640	5.629.361
Stand per 31 december overige langlopende schulden	25.458.549	31.302.889

Toelichting in welke mate (het totaal van) de schulden als langlopend moet worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.)	14.314.639	14.529.360
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	259.958.556	274.702.895
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	202.972.758	220.487.706

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden aan banken wordt verwezen naar bijlage 1.1.9, overzicht langlopende schulden aan banken. De aflossingsverplichting in het komend boekjaar is verantwoord onder de kortlopende schulden.

De overige langlopende schulden betreffen de garantieregeling kapitaallasten ad € 12,2 miljoen, de marktwaarde van de overgesloten derivaten ad € 11,5 miljoen en het langlopende karakter van de verplichting uit hoofde van de integratieheffing ad € 1,9 miljoen.

11. Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
<i>De specificatie is als volgt :</i>		
Crediteuren	11.555.496	10.232.866
Schulden aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen	-	1.199.583
Schulden aan participanten	522.330	100.845
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	12.278.261	12.492.982
Belastingen en premies sociale verzekeringen	14.619.742	12.537.221
Schulden terzake pensioenen	246.713	241.180
Nog te betalen salarissen	4.947.047	957.823
Terugbetalingsverplichtingen zorgverzekeraars	25.017.303	20.606.984
<u>Overige schulden:</u>		
Schulden aan participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	13.329.615	15.404.381
Diversen	3.640.015	3.896.098
<u>Nog te betalen kosten:</u>		
Nog te betalen rente	490.133	1.154.596
Nog te betalen kosten diversen	8.502.925	7.431.067
Vakantiegeld	6.751.723	6.364.276
Vakantiedagen	1.022.018	767.075
Verplichtingen persoonlijk levensfase budget	23.807.320	21.765.252
<u>Overige overlopende passiva:</u>		
Kortlopend deel vergoeding garantieregeling	2.036.378	2.036.378
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>128.767.020</u>	<u>117.188.607</u>

Toelichting:

In verband met de statutaire fusie met Stichting Ondersteuning Ziekenhuis per 1-1-2019 zijn er per 31-12-2019 geen schulden aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen.

De stijging van de post nog te betalen salarissen wordt veroorzaakt door de eenmalige uitkering in februari 2020 in overeenstemming met de nieuwe CAO Ziekenhuizen.

De terugbetalingsverplichtingen zorgverzekeraars ad € 25,0 miljoen bestaat uit nog te betalen overschrijdingen van schadelastcontracten van zorgverzekeraars. Deze is ten opzichte van vorig jaar toegenomen als gevolg van hogere productie.

De toename van de nog te betalen kosten diversen komt door een toename van ontvangen facturen in 2020 die betrekking hebben op boekjaar 2019.

De verplichting PLB betreft een CAO-verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. Het persoonlijk levensfase budget kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De verplichting betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PLB-uren. De berekening is gebaseerd op de toegekende, niet opgenomen uren op basis van de CAO plus een schatting van de verplichting op basis van het overgangsrecht. Gezien het kortlopende karakter wordt geen disconteringsvoet gehanteerd bij het berekenen van de verplichting.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

De rekening-courant faciliteit bij Abn-Amro Bank N.V. van JBZ bedraagt per 31 december 2019 € 25 miljoen (31 december 2018: € 25 miljoen). De debetrente is gebaseerd op het 1-maands Euribor met een marktopslag en een individuele opslag van - in totaal- 1,25 %. Daarnaast is het JBZ een bereidstellingsprovisie verschuldigd van 0,3 % over het niet opgenomen deel van het rekening-courantkrediet.

De rekening-courant faciliteit bij Rabobank van ZANOB B.V. bedraagt per 31 december 2019 € 4 miljoen (31 december 2018: € 4 miljoen).

De vergoeding uit hoofde van de garantieregeling kapitaallasten is gebaseerd op beleidsregel BR/CU-2142 van de NZa. De jaren 2013 tot en met 2016 zijn vastgesteld en ontvangen. Het totale bedrag van € 28.509.285 wordt in 14 jaar evenredig ten gunste van het resultaat gebracht vanaf 2013. Het langlopende deel van deze schuld is opgenomen onder de overige langlopende schulden.

De schulden hebben een looptijd van < 1 jaar en de reële waarde van de schulden benadert de boekwaarde.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

12. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument (MBI)

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2019 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2018. Het JBZ is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2019.

Financiële instrumenten (Derivaat)

Het JBZ maakt gebruik van een derivaat om het rente- en kasstroomrisico van een deel van de langlopende leningen af te dekken. Voor de verwerking, waardering en resultaatbepaling, past het JBZ met betrekking tot dit derivaat kostprijs-hedge-accounting toe. De marktwaarde van het derivaat per 31 december 2019 is € 26.321.551 negatief, (31 december 2018 was € 25.461.298 negatief).

Doelstellingen risicobeheer

In het treasurystatuut van het JBZ staan de kaders benoemd omtrent het beheersen van risico's. De financiële instrumenten voldoen aan die kaders. In het statuut is ter beheersing van het renterisico op zekere kasstromen het gebruik van afschermende instrumenten toegestaan; de instrumenten zijn defensief van aard. Rente-instrumenten zullen alleen ingezet worden om toekomstige risico's te veranderen, verminderen of weg te nemen.

- Rentederivaten mogen alleen gesloten worden bij banken, die uit het aangaan van de transactie tenminste een A rating met outlookstable hebben, van één van de volgende erkende ratingbureaus: Moody's, Standard & Poors;
- Toegestaan zijn eenvoudige en transparante rente-instrumenten: renteswaps, renteswaption, rentecap en rentefloor of een combinatie hiervan;
- Het gebruik van rentederivaten is enkel toegestaan indien er sprake is van een volledige onderliggende waarde en dus getypeerd kan worden als een zgn. effectieve hedge;
- Rentederivaten worden prudent ingezet en alleen als ze kosten efficiënter zijn of andere aantoonbare voordelen hebben;
- De pricing bij het aangaan van rentederivaten wordt getoetst door een onafhankelijke instelling op marktconformiteit;
- De rentederivaten dienen een beschermend karakter te hebben voor het vermogen en resultaat van het JBZ.

Hedge-strategie

De hedge-strategie is het risico van (toekomstige) stijging van de rentevoet af te dekken door middel van een derivaat.

Type hedge

Kostprijs-hedge-accounting op basis van individuele leningen. Kostprijs-hedge-accounting wordt toegepast op basis van de aansluiting van de kritische kenmerken van de instrumenten met de financieringen. Deze kenmerken zijn terug te vinden in de originele contracten.

Afgedekte positie

Het JBZ dekt de variabiliteit in kasstromen voortvloeiend uit toekomstige rentebetalingen, gerelateerd aan huidige leningen af.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

Hedge-instrument

Het hedge-instrument is een payer Interest Rate Swap (IRS), waarbij het JBZ een vaste rente van 6,23% betaalt en 3-maands euribor ontvangt van de tegenpartij. De overeenkomst eindigt op 3 december 2040. De initiële hoofdsom van de Interest Rate Swap bedraagt € 100 miljoen (nominale waarde) en wordt op kwartaalbasis verlaagd op basis van een lineair lossende structuur tot nul met een looptijd van 28 jaar.

Accounting

Het hedging-instrument en de hedged items onderliggend aan de af te dekken rentebetalingen worden tegen kostprijs op de balans opgenomen en gewaardeerd. Hedge-ineffectiviteit wordt in de resultatenrekening verwerkt.

Algemeen

De belangrijkste financiële risico's waaraan het JBZ onderhevig is zijn het marktrisico, valutarisico, het renterisico, het kredietrisico en het liquiditeitsrisico. Het financiële beleid van het JBZ is erop gericht om op de korte termijn de effecten van renteschommelingen op het resultaat te beperken en om op lange termijn de markttrentes te volgen. Het JBZ maakt gebruik van een derivaat om de renterisico's die verbonden zijn aan een tweetal langlopende leningen te beheersen. Het JBZ neemt met het derivaat geen speculatieve posities in.

Marktrisico

Het JBZ beheerst het marktrisico door stratificatie aan te brengen in de portefeuille en limieten te stellen.

Valutarisico

Het JBZ voert alleen transacties in euro's (€) uit en loopt derhalve geen valutarisico.

Renterisico

Het JBZ loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden. Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt de zorginstelling risico ten aanzien van toekomstige kasstromen. Met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt het JBZ risico's over de marktwaarde.

Kredietrisico

Het gaat hierbij om het risico dat het JBZ niet aan haar contractuele verplichtingen kan voldoen. Door het zo veel mogelijk spreiden van transacties over verschillende financiële instellingen wordt getracht dit risico te beperken. Verder dient het JBZ te voldoen aan kredietwaardigheidseisen (rating). Dit is opgenomen in het treasurystatuut. De hoogte van het kredietrisico is ook afhankelijk van de marktwaarde van het derivaat.

Liquiditeitsrisico

Het gaat hierbij om het risico dat over onvoldoende middelen wordt beschikt om aan de directe verplichtingen te kunnen voldoen. Dit geldt voor alle verplichtingen van het JBZ en haar tegenpartijen, ongeacht of dit nu crediteuren of financiële instellingen zijn. Het JBZ heeft op verschillende manieren gewaarborgd dat zij altijd aan haar verplichtingen kan voldoen.

Overige niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

WFZ:

Wfz-deelnemers zijn via het obligo mederisicodragend. Het obligo bedraagt max. 3% van de boekwaarde van de restantschuld van de geborgde lening. Voor het JBZ gaat het hier om 3% van € 110.000.000 is € 3.300.000.

Gestelde zekerheden aan ABN Amro:

1. Positieve/negatieve hypotheekverklaring. Het JBZ verbindt zich hierbij tegenover de bank de registergoederen niet (verder) te zullen bezwaren of vervreemden dan met schriftelijke toestemming van de bank.
2. Overeenkomst gedeelde zekerheden op WfZ-activa met het Waarborgfonds voor de Zorgsector

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

3. Een bankhypotheek, eerste in rang, groot € 460.287.476 te vermeerderen met rente en kosten, te verstrekken door de Stichting JBZ, op de registergoederen gelegen te:
- a: Gemeente 's-Hertogenbosch, sectie F nummer 2909, sectie K nummer 5177, sectie K nummer 2887, sectie K nummer 2894, sectie K nummer 4252, sectie K nummer 5175
 - b: Gemeente Lith, sectie G nummer 271
 - c: Gemeente Nuland, sectie B nummer 4501
 - d: Gemeente Zaltbommel, sectie A complexaanduiding 3849-A, appartementsindex 4
 - e: Gemeente 's-Hertogenbosch, sectie O nummers 6280 en 6279

Stand van zaken Alert

Alert I (JBZ tegen Alert vanwege het niet tijdig leveren van werkende software voor een EPD)

De uitkomst van het arrest van het Hof Arnhem-Leeuwarden is dat Alert in het ongelijk is gesteld omdat Alert geen prestatie heeft geleverd, waardoor het JBZ mocht ontbinden. In feite een bevestiging van de uitspraak van het Hof Den Bosch van drie jaar geleden.

Alert heeft op 24 december 2019 cassatie tegen dit arrest aangetekend bij de Hoge Raad. Wederom is het cassatieargument dat het Hof Arnhem-Leeuwarden onvoldoende gemotiveerd heeft op basis waarvan JBZ terecht heeft ontbonden. Het is moeilijk te duiden wat dit betekent tegen de achtergrond van de bereidheid van Alert te schikken. Wij zullen daarvoor toch genoodzaakt zijn een memorie op te stellen, waarin wij wederom argumenten aandragen dat het arrest wel juist is gemotiveerd.

Alert II (Alert tegen vijf Nederlandse klanten)

De rechtbank heeft op 24 december jl. het tussenvonnis in deze zaak bij vervroeging uitgesproken:

De kern van de uitspraak is voor het JBZ als volgt:

- Geen nieuws: vorderingen van Alert waren eerder al afgewezen,
- De rechtbank houdt iedere nadere (eind)beslissing aan.

De kern van de uitspraak is voor ZANOB B.V. als volgt:

- Geen nieuws, vordering van Alert op schadevergoeding is afgewezen,
- De rechtbank houdt iedere eindbeslissing aan.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

Overige:

Het JBZ heeft diverse contracten afgesloten voor toekomstige jaren die betrekking hebben op licenties-, huur-, lease- en onderhoudsverplichtingen. Deze verplichtingen vervallen als volgt:

31-dec-19	Huur	Lease	Onderhoud
< 1 jaar	930.242	26.065	1.998.985
> 1 jaar en < 5 jaar	2.717.111	14.032	1.942.348
> 5 jaar	9.327.467	-	-
	<u>12.974.820</u>	<u>40.097</u>	<u>3.941.333</u>

Het JBZ heeft enkele bankgaranties afgegeven met een totale waarde van € 73.614.

*Gebeurtenissen na balansdatum***Impact Coronavirus (COVID-19)***Inleiding algemeen / Aard van de gebeurtenis*

In december 2019 kwamen vanuit China berichten over een besmettelijk virus. Dit virus (COVID -19) zorgde begin 2020 voor veel patiënten en slachtoffers in China en in februari 2020 waren er de eerste patiënten en slachtoffers in Nederland. Begin maart 2020 nam de regering een aantal drastische maatregelen, waaronder het nagenoeg stilleggen van het openbare leven in geheel Nederland. De ziekenhuizen en UMC's stonden voor de taak om samen met ketenpartners in ROAZ-verband een grote groep corona-patiënten de noodzakelijke acute en intensieve zorg te verlenen. Gezien de grote besmettelijkheid van dit virus leidde dit tot drastische hygiëne- en veiligheidsmaatregelen. Door de grote toeloop van corona-patiënten, de vereiste veiligheidsmaatregelen en de noodzakelijke inzet van IC-bedden, heeft het JBZ moeten besluiten een groot deel van de reguliere zorg, onderzoek en onderwijs niet uit te voeren, dan wel uit te stellen. Als gevolg van de overheidsmaatregelen (intelligente lock-down en social distancing) worden ziekenhuizen en UMC's geconfronteerd met omzetsderving door vraaguitval en terughoudendheid bij patiënten om een beroep te doen op de ziekenhuiszorg.

In dit stadium zijn de gevolgen voor de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten van het JBZ, en voor de exploitatieresultaten beperkt. Het JBZ blijft het beleid en het advies van de diverse nationale instellingen volgen en blijft tegelijkertijd haar uiterste best doen om activiteiten zo goed en veilig mogelijk voort te zetten, zonder daarbij de gezondheid van de medewerkers in gevaar te brengen. Daardoor is sprake van extra investeringen en kosten voor het beschikbaar maken van ziekenhuiscapaciteit en aanschaf van apparatuur en beschermingsmiddelen voor het verplegen van Corona- en overige patiënten in sterk aangepaste omstandigheden, de impact over de eerste maanden is bij benadering € 2,4 miljoen (t/m april 2020).

Zorgverzekeraars Nederland heeft na overleg met veldpartijen in brieven van 17 maart 2020 en 21 april 2020 continuïteitsgaranties geboden voor de basiszorginfrastructuur waartoe o.a. de ziekenhuizen en UMC's behoren. Met additionele bevoorschotting door de zorgverzekeraars tot contractwaarde en met additionele bekostiging van de meerkosten van de corona-uitbraak wordt de continuïteit van ziekenhuizen en UMC's gegarandeerd.

Ondanks de onzekerheden als gevolg van de COVID-19 uitbraak kan het JBZ gebruik maken van de steunmaatregelen die door Zorgverzekeraars Nederland worden aangeboden. Naast deze specifieke toezeggingen door zorgverzekeraars kan aanspraak worden gemaakt op landelijke regelingen, waaronder NOW en uitstel van betaling van fiscale heffingen. Op basis van de meest actuele inzichten op het moment van vaststellen van deze jaarrekening kunnen de financiële gevolgen van COVID-19 worden opgevangen binnen de kredietlimiet en de overeengekomen ratio's met de banken en is er geen sprake van een materiële onzekerheid over de financiële continuïteit voor het JBZ.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

Specifieke toelichting

- Het Coronavirus / impact op organisatie:

Vanaf medio maart 2020 heeft het JBZ een aantal maatregelen genomen om de effecten van het COVID-19 virus te bewaken en te voorkomen, zoals het vormen van veiligheids- en gezondheidsmaatregelen voor haar patiënten en medewerkers. De opvang van een zeer grote groep patiënten heeft de hoogste prioriteit. Er is zoveel mogelijk capaciteit ingezet om COVID-patiënten te behandelen. Daarbij is waar mogelijk IC-capaciteit opgeschaald. Tevens is er afgeschaald op onder andere de electieve en niet-spoedeisende zorg, onderzoek en onderwijs. Op artsen en verpleegkundigen is een beroep gedaan om zoveel mogelijk extra uren te werken. Medewerkers in niet kritische functies zijn verzocht zoveel mogelijk thuis te werken.

- Voorziene ontwikkelingen:

Afhankelijk van de duur van deze crisis zal een grotere achterstand ontstaan in de reguliere patiëntenzorg. Maar ook in onderzoek en onderwijs. Op het moment dat het virus landelijk onder controle is, is een inschatting te maken van de totale achterstand en de wijze waarop dit kan worden ingelopen.

- Risico's en onzekerheden:

Tot het moment dat de crisis onder controle is, is het niet duidelijk wat het uiteindelijke beslag op de organisatie zal zijn. Op dit moment zijn er nog veel onzekerheden.

Tijdens deze crisis werken veel medewerkers op de toppen van hun kunnen. Nog niet duidelijk is wat het eventuele effect daarvan kan zijn.

- Genomen en voorziene maatregelen:

Het JBZ leeft de maatregelen van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zo goed als binnen de mogelijkheden na. Met andere ziekenhuizen en UMC's is veelvuldig afstemming over verdeling van patiënten en beschikbaarheid van medische apparatuur en medisch hulpmiddelen.

- Impact op activiteiten:

Door de hoge mate van urgentie voor corona-patiënten en de strenge veiligheidseisen is de reguliere productie vanaf begin maart aanzienlijk gedaald. Ook andere activiteiten, zoals onderzoeksprojecten en opleidingen zijn aanzienlijk gereduceerd dan wel stopgezet.

- Steun van zorgverzekeraars en overheden:

Op landelijk niveau zijn de koepels (NFU, NVZ en ZN) met elkaar overeengekomen passende financiële maatregelen te nemen. Dit betreft o.a. aanvullende bevoorschotting tot 100% passend bij de omvang van contractueel overeengekomen omzet, maar ook hoe om te gaan met meer- en minder kosten (zowel personeel, materiaal als geneesmiddelen) en meer- en minder omzet. De zorgverzekeraars hebben aan de ziekenhuizen en UMC's, bij brief d.d. 17 maart respectievelijk 21 april 2020, laten weten hen te ondersteunen, waarbij de beschikbaarheid en continuïteit van zorg op langere termijn zo goed mogelijk geborgd kan worden.

Ook de minister van VWS heeft in zijn brief d.d. 15 april 2020 aan de Tweede Kamer laten weten dat de overheid de zorgsector in staat wil blijven stellen om te doen wat nodig is om voor de lange termijn de continuïteit van zorg en ondersteuning te borgen.

Op dit moment zijn de effecten op liquiditeit, resultaat en vermogen nog onvoldoende duidelijk. Op basis van de intentie afspraak van de zorgverzekeraars en de minister, hebben wij verwachting dat de financiële risico's van deze crisis relatief beperkt blijven. Immers het JBZ houdt middels bevoorschotting voldoende liquiditeit en middels compensatie voor gederfde opbrengsten en extra gemaakte kosten kan een acceptabel bedrijfsresultaat over 2020 gerealiseerd worden. Op basis van de hierboven genoemde gemaakte afspraken vinden wij de continuïteitsveronderstelling passend.

1.1.6 GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT IMMATERIELE VASTE ACTIVA

	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom €	Immateriële vaste activa in uitvoering €	Totaal €
Stand per 1 januari 2019			
- aanschafwaarde	28.271.671	-	28.271.671
- cumulatieve afschrijvingen	7.910.019	-	7.910.019
Boekwaarde per 1 januari 2019	20.361.652	-	20.361.652
Mutaties in het boekjaar			
- investeringen	608.694	107.059	715.753
- afschrijvingen	3.055.277	-	3.055.277
- <i>afstoting geheel afgeschreven activa</i>			
.aanschafwaarde	29.519	-	29.519
.cumulatieve afschrijvingen	29.519	-	29.519
- <i>reclassificatie</i>			
aanschafwaarde	-	-	-
cumulatieve afschrijvingen	-	-	-
	-	-	-
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	-2.446.583	107.059	-2.339.524
Stand per 31 december 2019			
- aanschafwaarde	28.850.846	107.059	28.957.905
- cumulatieve afschrijvingen	10.935.777	-	10.935.777
Boekwaarde per 31 december 2019	17.915.069	107.059	18.022.128
<i>Afschrijvingspercentage</i>	10%-20%-50%	0%	

Geheel afgeschreven activa worden in mindering gebracht op de aanschafwaarde en de cumulatieve afschrijvingswaarde.

1.1.7 GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfsgebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste activa in uitvoering	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2019					
- aanschafwaarde	241.824.811	135.548.204	108.243.750	227.178	485.843.943
- cumulatieve afschrijvingen	56.922.627	61.646.892	61.684.038	-	180.253.557
Boekwaarde per 1 januari 2019	<u>184.902.184</u>	<u>73.901.312</u>	<u>46.559.712</u>	<u>227.178</u>	<u>305.590.386</u>
Mutaties in het boekjaar					
- investeringen	3.321.127	1.186.844	6.916.652	1.716.906	13.141.529
- afschrijvingen	6.579.813	6.713.172	12.973.705	-	26.266.690
- <i>afstoting geheel afgeschreven activa</i>					
aanschafwaarde	3.976.731	-	23.075.771	-	27.052.502
cumulatieve afschrijvingen	3.976.731	-	23.075.771	-	27.052.502
- <i>desinvesteringen</i>					
aanschafwaarde	-	-	-	-	-
cumulatieve afschrijvingen	-	-	-	-	-
- <i>In gebruikname van activa in uitvoering</i>				-227.178	-227.178
per saldo	-	-	-	-	-
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-3.258.686</u>	<u>-5.526.328</u>	<u>-6.057.053</u>	<u>1.489.728</u>	<u>-13.352.339</u>
Stand per 31 december 2019					
- aanschafwaarde	242.334.626	135.605.262	91.951.867	1.716.906	471.608.661
- cumulatieve afschrijvingen	60.691.128	67.230.278	51.449.208	-	179.370.614
Boekwaarde per 31 december 2019	<u>181.643.498</u>	<u>68.374.984</u>	<u>40.502.659</u>	<u>1.716.906</u>	<u>292.238.047</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0%-2%-2,5%-5,25%	5%	10%-20%	0%	

Geheel afgeschreven activa worden in mindering gebracht op de aanschafwaarde en de cumulatieve afschrijvingswaarde.

1.1.8 GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groepsmaatschappijen	Andere deelnemingen	Overige effecten	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2019	215.715	263.163	1.568.104	15.304.198	17.351.180
Kapitaalstortingen	-	-	-	-	-
Resultaat deelnemingen	-	14.990	-	-74.070	-59.080
Afschrijvingen	-	-	-	-20.069	-20.069
Nieuwe/vervallen consolidaties	-	-	-	-	-
Verstrekke leningen	-	-	-	-	-
Aflossing leningen	-	-	-	-	-
(Terugname) waardeverminderingen	-	-	-692.872	-548.886	-1.241.758
Verkoop deelneming	-	-234.352	-	-	-234.352
Amortisatie (dis)agio en marktwaarde derivaten	-	-	-	-1.504.370	-1.504.370
Boekwaarde per 31 december 2019	<u>215.715</u>	<u>43.801</u>	<u>875.232</u>	<u>13.156.803</u>	<u>14.291.551</u>
Som waardeverminderingen	-	-	-	-	-

1.1.9 GECONSOLIDEERD OVERZICHT LANGLOPENDE SCHULDEN AAN BANKEN PER 31 DECEMBER 2019

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale loop- tijd	Soort lening	Werke- lijke rente	Restschuld 31-dec-18	Nieuwe leningen in 2019	Aflossing in 2019	Restschuld 31-dec-2019	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2019	Aflos- sings- wijze	Aflossing 2020	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
Ned. Waterschapsbank	28.12.2011	40.000.000	30	Onderhands	3,68	31.428.573		1.428.571	30.000.002	22.857.146	21	Lineair	1.428.571	WfZ
Bank Ned. Gemeenten	01.10.2010	6.000.000	20	Onderhands	3,99	4.800.000		150.000	4.650.000	3.900.000	11	Lineair	150.000	Gemeente*
ABNAMro ***	01.12.2008	100.000.000	43	Onderhands	4,80	82.500.000		2.500.000	80.000.000	67.500.000	32	Lineair	2.500.000	WfZ
ABNAMro ***	01.12.2009	100.000.000	42	Onderhands	4,83	82.500.000		2.500.000	80.000.000	67.500.000	32	Lineair	2.500.000	Geen**
ABNAMro	30.12.2011	90.000.000	30	Onderhands	7,22	51.071.432		2.321.428	48.750.004	37.142.857	21	Lineair	2.321.428	Geen**
Totaal		336.000.000				252.300.005	-	8.899.999	243.400.006	198.900.003			8.899.999	

* het JBZ heeft zich tegenover de gemeente verbonden een hypotheek te geven op de parkeergarage met bijbehorende gronden.

** het JBZ heeft zich tegenover de leninggever en het Waarborgfonds voor de Zorgsector en VWS verbonden een hypotheek te geven op de nieuwbouw (exclusief parkeergarage voor bezoekers en bijbehorende gronden).

*** De aflossingsverplichting op de lening van 1-12-2008 is op hetzelfde moment ingegaan als die op de lening van 1-12-2009, namelijk 1-3-2012.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

1.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2019

1.1.10.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2019

SEGMENT 1 Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Opbrengsten zorgprestaties	399.696.032	379.591.023
Subsidies	17.937.818	18.659.454
Overige bedrijfsopbrengsten	17.204.093	15.944.502
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>434.837.943</u>	<u>414.194.979</u>
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	204.936.971	187.357.611
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	29.136.075	29.240.827
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	55.519.221	61.090.291
Overige bedrijfskosten	124.316.378	119.232.223
Som der bedrijfslasten	<u>413.908.645</u>	<u>396.920.952</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	20.929.298	17.274.027
Financiële baten en lasten	-13.072.593	-16.251.989
RESULTAAT BOEKJAAR	<u><u>7.856.705</u></u>	<u><u>1.022.038</u></u>

RESULTAATBESTEMMING

<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Algemene / overige reserves	7.856.705	1.022.038
	<u><u>7.856.705</u></u>	<u><u>1.022.038</u></u>

1.1.10.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2019

SEGMENT 2 ZANOB B.V.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Omzet apotheek	73.630.599	69.507.628
Overige bedrijfsopbrengsten	912.545	978.746
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>74.543.144</u>	<u>70.486.374</u>
BEDRIJFSLASTEN:		
Kosten van inkoop en materialen	61.334.918	56.919.047
Personeelskosten	9.648.624	9.306.037
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	205.962	243.589
Overige bedrijfskosten	2.445.028	2.737.014
Som der bedrijfslasten	<u>73.634.532</u>	<u>69.205.687</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	908.612	1.280.687
Financiële baten en lasten	-19.981	-27.132
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	<u>888.631</u>	<u>1.253.555</u>
Belastingen op resultaat gewone bedrijfsuitoefening	-210.158	-152.402
RESULTAAT BOEKJAAR	<u><u>678.473</u></u>	<u><u>1.101.153</u></u>
RESULTAATBESTEMMING		
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Algemene / overige reserves	678.473	1.101.153
	<u><u>678.473</u></u>	<u><u>1.101.153</u></u>

1.1.10.2 AANSLUITING TOTAAL RESULTAAT MET RESULTAAT SEGMENTEN

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Resultaat volgens gesegmenteerde resultatenrekeningen:		
SEGMENT 1 Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis	7.856.705	1.022.038
SEGMENT 2 ZANOB B.V.	678.473	1.253.555
	<u>8.535.178</u>	<u>2.275.593</u>
Resultaat volgens geconsolideerde resultatenrekening	<u>8.535.178</u>	<u>3.529.149</u>

1.1.10.3 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2019

BATEN

13. Opbrengsten zorgprestaties

De specificatie is als volgt :

	2019	2018
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	388.572.391	368.965.002
Opbrengsten bekostiging	2.036.378	2.036.378
Overige zorgprestaties	9.087.263	8.894.431
Omzet apotheek	28.608.438	29.966.006
Totaal	<u>428.304.470</u>	<u>409.861.817</u>

Toelichting:

De opbrengsten zorgprestaties zijn gestegen van € 410 miljoen naar € 428 miljoen.
De stijging wordt met name veroorzaakt door een hogere productie.

De opbrengsten bekostiging liggen in lijn met 2018. Dit heeft betrekking op de verantwoording van de ontvangen gelden inzake de garantieregeling kapitaallasten.

14. Subsidies

	2019	2018
	€	€
Beschikbaarheidsbijdragen opleidingen	14.621.002	14.831.546
Overige Rijkssubsidies	3.303.737	3.809.134
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	13.079	18.774
	<u>17.937.818</u>	<u>18.659.454</u>

Toelichting:

De grootste opbrengsten post binnen de subsidies betreft de beschikbaarheidsbijdrage medische vervolgoopleidingen.
Deze subsidie ontvangt het JBZ als gevolg van het opleiden van AIOS'en.

15. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt :

	2019	2018
	€	€
<u>Overige dienstverlening:</u>		
Opbrengst restaurants	490.765	526.151
Doorberekend drukwerk	125	154
Overige	44.053	44.250
<u>Overige opbrengsten:</u>		
Doorberekende salarissen en sociale lasten	4.107.373	4.218.830
Verhuur gebouwen	2.902.043	3.635.896
Verhuur inventaris	306.627	306.932
Doorberekende kosten	3.020.538	3.462.772
Specialistenfacturering	893.554	990.858
Vergoedingen niet WDS	2.049.252	1.220.056
Overige	2.093.475	1.233.815
Totaal	<u>15.907.804</u>	<u>15.639.714</u>

1.1.10.3 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2019

LASTEN

16. Kosten van inkoop en materialen

	2019	2018
	€	€
Inkoopwaarde omzet	61.334.918	56.919.047

17. Personeelskosten

	2019	2018
	€	€
<i>De specificatie is als volgt :</i>		
Lonen en salarissen	160.564.469	147.127.424
Sociale lasten	23.642.029	21.759.206
Pensioenpremie	13.183.516	12.629.356
<i>Andere personeelskosten:</i>		
Studiekosten	1.825.670	1.363.690
Reiskosten woon/werk	2.173.266	1.997.610
Kosten outplacement	277.820	408.561
Kosten opleidingsinstituten	89.786	93.519
Wervingskosten	55.357	74.325
Geschenken	330.199	374.044
Overige	3.636.818	4.195.412
Sub-totaal	205.778.930	190.023.147
Personeel niet in loondienst	8.095.197	6.640.141
Totaal personeelskosten	213.874.127	196.663.288
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	3.041	2.994
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	-	-

Toelichting

De belangrijkste oorzaken van de stijging van de personeelskosten betreft de verwerking van de nieuwe CAO en de toevoeging van de personeelsleden als gevolg van de statutaire fusie met Stichting Ondersteuning Ziekenhuiszorg.

18. Afschrijvingen immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt :

	2019	2018
	€	€
- Immateriële vaste activa	3.055.278	3.160.500
- Materiële vaste activa	26.266.690	26.304.207
- Financiële vaste activa	20.069	20.069
Totaal afschrijvingen	29.342.037	29.484.776

19. Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten

	2019	2018
	€	€
Kosten honorarium	55.519.221	61.090.291

Toelichting

De daling van de honorarium kosten wordt voor het grootste gedeelte veroorzaakt door de statutair fusie met Stichting Ondersteuning Ziekenhuiszorg.

1.1.10.3 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2019

LASTEN

20. Overige bedrijfskosten

	2019	2018
	€	€
<i>De specificatie is als volgt :</i>		
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	10.958.385	10.391.992
Algemene kosten	23.245.819	23.680.665
Patiëntgebonden kosten	37.320.980	37.359.874
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	4.341.599	3.855.064
- Energie gas	559.732	492.194
- Energie stroom	1.538.899	1.293.672
- Energie transport en overig	322.123	313.124
Subtotaal	6.762.353	5.954.054
Huur en leasing	1.626.863	2.195.150
Dotaties en vrijval voorzieningen	327.478	1.867.133
Totaal bedrijfskosten	<u>80.241.879</u>	<u>81.448.868</u>

Toelichting

De patiëntgebonden kosten zijn gestegen door een toename van de dure geneesmiddelen.

21. Financiële baten en lasten

	2019	2018
	€	€
<i>De specificatie is als volgt :</i>		
Rentebaten	-167.013	-61.761
Waardeveranderingen financiële vaste activa	-	-
Sub-totaal financiële baten	-167.013	-61.761
Rentelasten	12.925.561	16.217.360
Sub-totaal financiële lasten	12.925.561	16.217.360
Totaal financiële baten en lasten	<u>13.092.574</u>	<u>16.279.121</u>

Toelichting

De rentelasten zijn gedaald als gevolg van de extra aflossing op de langlopende leningen eind 2018.

22. Belastingen op resultaat gewone bedrijfsuitoefening

	2019	2018
	€	€
Belastingen op resultaat gewone bedrijfsuitoefening	<u>210.158</u>	<u>152.402</u>

Toelichting

De effectieve belastingdruk in 2019 voor ZANOB B.V. bedraagt 23,65% en is gelijk aan de normale belastingdruk van 19% tot € 200.000 en 25% boven de € 200.000.

1.1.10.3 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

23. WNT-verantwoording 2019 stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis

De WNT is van toepassing op stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis. Het voor JBZ toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000. Dit bedrag betreft het toepasselijke bezoldigingsmaximum volgens artikel 2.3, eerste lid, van de wet. Het toepasselijke bezoldigingsmaximum is vastgesteld op basis van de karakteristieken van het JBZ. JBZ is een zorginstelling en op basis van haar karakteristieken ingedeeld in klasse V (het puntentotaal bedraagt 14).

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

bedragen x € 1	H.P.J. Buiting, MA, MD, MHA Voorzitter RvB	drs. M.B.P.M. Visser Lid RvB
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00	1,00
Dienstbetrekking	Ja	Ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	205.714	205.742
Beloningen betaalbaar op termijn	23.329	23.301
Subtotaal	229.043	229.043
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging 2019	229.043	229.043
Individueel toepasselijk WNT-maximum	194.000	194.000

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	De overschrijding ten opzichte van het toepasselijke bezoldigingsmaximum is toegestaan gezien de van toepassing zijnde overgangsregeling.	De overschrijding ten opzichte van het toepasselijke bezoldigingsmaximum is toegestaan gezien de van toepassing zijnde overgangsregeling.
--	---	---

Gegevens 2018

Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00	1,00
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	206.209	206.237
Beloningen betaalbaar op termijn	22.834	22.806
Totaal bezoldiging 2018	229.043	229.043

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking kalendermaand 1-12: nvt.

1.1.10.3 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

1b. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	dhr. drs. P.M.J. Beckers	drs. H.H.J. Bol	mw. prof. dr. A.M. Stiggelbout	dhr. drs. L.B. Vos
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Individueel toepasselijk WNT-maximum	29.100	19.400	19.400	19.400
Bezoldiging	29.100	19.400	19.400	19.400
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2019	29.100	19.400	19.400	19.400
Verplichte motivering indien overschijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2018				
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Bezoldiging 2018	28.350	18.900	18.900	18.900
Individueel toepasselijk WNT-maximum 2018	28.350	18.900	18.900	18.900

bedragen x € 1	mw. drs. S.M. Mulder	mw. drs. A. Mosman RA	dhr. Drs. J.J. Dorresteyn
Functiegegevens	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Individueel toepasselijk WNT-maximum	19.400	19.400	19.400
Bezoldiging	19.400	19.400	19.400
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging 2019	19.400	19.400	19.400
Verplichte motivering indien overschijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2018			
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1-31/12	1/1-31/12	n.v.t.
Bezoldiging 2018	18.900	18.900	n.v.t.
Individueel toepasselijk WNT-maximum 2018	18.900	18.900	n.v.t.

1.1.10.3 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

24. Honoraria accountant

	2019	2018
	€	€
De honoraria van de accountant over 2019 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	204.200	208.600
2 Overige controlewerkzaamheden	9.075	9.075
3 Fiscale advisering	-	-
4 Niet-controlediensten	-	-
Totaal honoraria accountant	<u>213.275</u>	<u>217.675</u>

Toelichting

De verantwoorde honoraria over 2019 hebben betrekking op het overeengekomen honorarium voor de controle van de jaarrekening van het boekjaar 2019. Het verantwoorde bedrag is inclusief omzetbelasting.

25. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders is opgenomen onder punt 23.

1. ENKELVOUDIGE JAARREKENING

1.1.11 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019 (na resultaatsbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-2019</u>	<u>31-dec-2018</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	26	18.022.128	20.361.652
Materiële vaste activa	27	291.550.732	304.855.177
Financiële vaste activa	28	16.190.755	18.571.911
Totaal vaste activa		<u>325.763.615</u>	<u>343.788.740</u>
Vlottende activa			
Onderhanden werk uit hoofde van DBC'S / DBC-zorgproducten	29	5.338.793	7.475.485
Debiteuren en overige vorderingen	30	70.267.912	76.403.219
Liquide middelen	31	102.419.157	71.010.303
Totaal vlottende activa		<u>178.025.862</u>	<u>154.889.007</u>
Totaal activa		<u><u>503.789.477</u></u>	<u><u>498.677.747</u></u>

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-2019</u>	<u>31-dec-2018</u>
		€	€
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal		800.463	800.463
Algemene en overige reserves		<u>108.489.314</u>	<u>99.763.913</u>
Totaal eigen vermogen	32	<u>109.289.777</u>	<u>100.564.376</u>
Voorzieningen	33	11.403.160	14.586.373
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	34	259.958.556	274.702.895
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)	35	123.137.984	108.824.103
Totaal passiva		<u><u>503.789.477</u></u>	<u><u>498.677.747</u></u>

1.1.12 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2019

	Ref.	2019	2018
		€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	37	399.696.032	379.591.023
Subsidies	38	17.937.818	18.659.454
Overige bedrijfsopbrengsten	39	17.204.093	15.944.502
Som der bedrijfsopbrengsten		434.837.943	414.194.979
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	40	204.936.971	187.357.611
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	41	29.136.075	29.240.827
Honorariumkosten vrijgevestigd medisch specialisten	42	55.519.221	61.090.291
Overige bedrijfskosten	43	124.316.378	119.232.223
Som der bedrijfslasten		413.908.645	396.920.952
BEDRIJFSRESULTAAT		20.929.298	17.274.027
Financiële baten en lasten	44	-13.072.593	-16.251.989
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		7.856.705	1.022.038
Resultaat deelnemingen	45	678.473	1.101.153
RESULTAAT BOEKJAAR		8.535.178	2.123.191
RESULTAATBESTEMMING:		2019	2018
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		€	€
Toevoeging/(onttrekking):			
Algemene reserve		8.535.178	2.123.191
		8.535.178	2.123.191

1.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

ACTIVA

26. Immateriële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-2019	31-dec-2018
	€	€
Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendommen	17.915.069	20.361.652
Kosten van goodwill die van derden is verkregen	-	-
Immateriële vaste activa in uitvoering	107.059	-
Totaal immateriële vaste activa	<u>18.022.128</u>	<u>20.361.652</u>

Het verloop van de immateriële vaste activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	2019	2018
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	20.361.652	23.241.756
Bij: investeringen	715.753	280.396
Af: afschrijvingen	3.055.277	3.160.500
Boekwaarde per 31 december	<u>18.022.128</u>	<u>20.361.652</u>
Aanschafwaarde	28.957.905	28.271.671
Cumulatieve afschrijvingen	10.935.777	7.910.019

Toelichting:

Voor een nadere specificatie op de immateriële vaste activa wordt verwezen naar het overzicht onder 1.1.14.

27. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt :

	31-dec-2019	31-dec-2018
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	181.398.577	184.902.184
Machines en installaties	68.346.234	73.570.684
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	40.089.015	46.204.486
Materiële vaste activa in uitvoering	1.716.906	177.823
Totaal materiële vaste activa	<u>291.550.732</u>	<u>304.855.177</u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven :

	2019	2018
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	304.855.177	313.152.447
Bij: investeringen	12.934.106	17.762.988
Af: afschrijvingen	26.060.728	26.060.258
Af: in gebruikname van activa in uitvoering	177.823	-
Boekwaarde per 31 december	<u>291.550.732</u>	<u>304.855.177</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie op de materiële vaste activa wordt verwezen naar het overzicht onder 1.1.15.

Het JBZ heeft zich tegenover de bank en het Waarborgfonds voor de Zorgsector verbonden het eerste recht van hypotheek te geven op de nieuwbouw. Daarnaast heeft het JBZ zich tegenover de gemeente 's-Hertogenbosch verbonden hypotheek te geven op de bezoekersparkeergarage en de bijbehorende gronden.

1.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

ACTIVA

28. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt :

	31-dec-2019	31-dec-2018
	€	€
Deelnemingen	3.033.952	2.587.043
Overige vorderingen	13.156.803	15.984.868
Totaal financiële vaste activa	16.190.755	18.571.911

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt :

	2019	2018
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	18.571.911	19.843.036
Bij: kapitaalstortingen deelnemingen	-	-
Bij: resultaat deelnemingen	619.393	825.029
Af: amortisatie / marktwaarde derivaten	1.504.370	1.577.605
Af: afschrijving	20.069	20.068
Af: waardeverminderingen	1.241.758	453.481
Af: verkoop deelneming	234.352	-
Af: aflossingen	-	45.000
Boekwaarde per 31 december	16.190.755	18.571.911

Toelichting:	31-dec-2019	31-dec-2018		
	€	€		
Andere deelnemingen:				
- JBZ Clean Care B.V.	43.801	28.811		
- VIR e-Care Solutions B.V.	-	12.202		
- ZANOB B.V.	1.779.629	1.101.156		
- Coöperatie Zanob U.A.	335.290	335.290		
- Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A.	875.232	875.232		
- Dialysecentrum Ravenstein B.V.	-	234.352		
	3.033.952	2.587.043		
Overige vorderingen:				
- Kapitaalrekening CV Beheer GZG	-	680.670		
- Ledenrekening Aansprakelijkheid	81.563	155.633		
- Disagio lening	461.578	481.647		
- Amortisatie marktwaarde derivaten	12.536.214	14.040.584		
- Vooruitbetaalde licentiekosten	77.448	355.134		
- Integratieheffing parkeergarage personeel	-	271.200		
	13.156.803	15.984.868		
Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:				
	Verschaft kapitaal	Kapitaal- belang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:				
JBZ Clean Care B.V., 's-Hertogenbosch (2018)	9.180	51	85.844	29.391
Rechtstreekse kapitaalbelangen <= 20%:				
Onderlinge Waarborgmij. Centramed B.A. (2018)	762.636	4	16.212.000	620.000
Zeggenschapsbelangen:				
Coöperatie Zanob U.A., 's-Hertogenbosch (2019)	600.000		335.294	1.768

1.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

ACTIVA

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.1.16.

JBZ Clean Care B.V. te 's-Hertogenbosch

Het JBZ heeft samen met Asito Participaties B.V. een besloten vennootschap opgericht met als doel facilitaire diensten en schoonmaakdiensten te verlenen en sanitaire voorzieningen te leveren. Het JBZ neemt voor 51% deel in de B.V.

VIR e-Care Solutions te Arnhem

Het JBZ heeft per 31-12-2019 geen belang meer in VIR e-Care Solutions.

Coöperatie Zanol U.A. te 's-Hertogenbosch

Het JBZ heeft begin 2018 alle participatiebewijzen van de overige leden overgenomen en is hierdoor het enige lid in de coöperatie.

Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A.

Het JBZ heeft een minderheidsbelang van 4% in deze onderlinge waarborgmaatschappij. Centramed verzekert zorginstellingen voor het risico van medische aansprakelijkheid. Deze aandelen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingswaarde.

Ledenrekening aansprakelijkheid

De ledenrekening is door een aantal ziekenhuizen afgesloten bij een onderlinge verzekeringsmaatschappij. De deelnemende ziekenhuizen hebben, naast de reguliere verzekeringspremies, via de ledenrekening gezorgd voor een startkapitaal. De waarde van de ledenrekening is in 2018 niet gemuteerd.

Dialysecentrum Ravenstein B.V.

Het JBZ heeft het belang in Dialysecentrum Ravenstein B.V. begin 2019 verkocht.

Kapitaalrekening CV Beheer GZG

Het aandeel dat het JBZ heeft in CV beheer zal in 2020 worden verrekend met openstaande schulden aan CV beheer derhalve is de waarde van het aandeel (ad €680.670) gesaldeerd weergegeven onder de kortlopende schulden.

Disagio lening

Dit betreft het disagio op de in 2011 met de Nederlandse Waterschapsbank afgesloten lening van € 40.000.000 en wordt vanaf 2013 in 30 jaar afgeschreven.

Amortisatie marktwaarde derivaten

In overeenstemming met de verslaggevingsregels is de marktwaarde van de beëindigde derivaten verantwoord in de balans. Per 31 december 2019 betreft dit de verantwoording van een overlopend actief ad € 14 miljoen en overlopend passief ad € 13 miljoen. Deze balansposten zullen gedurende de resterende looptijd van de derivaten en de afgedekte positie de komende jaren verder afnemen.

Vooruitbetaalde licentiekosten en integratieheffing parkeergarage personeel

De integratieheffing betreft de in 2011 betaalde BTW op de personeelsparkeergarage en wordt herzien in de jaren 2011 t/m 2019.

1.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

ACTIVA

29. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

	31-dec-2019	31-dec-2018
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten gereguleerd segment	42.532.997	44.384.609
Af: ontvangen voorschotten	37.194.204	36.909.124
Totaal onderhanden werk	<u>5.338.793</u>	<u>7.475.485</u>

Toelichting:

Per balansdatum is er sprake van onderhanden, nog niet afgesloten DBC's / DBC- zorgproducten. Het onderhanden werk is bepaald op basis van het tussentijds afgeleide product (opbrengstwaarde). De afgesloten DBC zorgproducten zijn opgenomen in de post nog te factureren omzet DBC zorgproducten onder de overige vorderingen.

Op basis van contractafspraken met zorgverzekeraars ontvangt het JBZ bevoorschotting van de onderhanden posities.

30. Debiteuren en overige vorderingen

	31-dec-2019	31-dec-2018
	€	€
<i>De specificatie is als volgt :</i>		
Vorderingen op debiteuren	36.717.613	45.358.836
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	21.365.283	18.166.822
Vorderingen op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	382.563	81.158
<u>Overige vorderingen:</u>		
Diversen	8.197.245	9.871.024
<u>Vooruitbetaalde bedragen:</u>		
Vooruitbetaalde kosten	3.605.208	2.925.379
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u>70.267.912</u>	<u>76.403.219</u>

Toelichting:

De vordering op debiteuren is afgenomen ten opzichte van 2018 omdat eind 2019 minder is gefactureerd dan eind 2018.

Op de vorderingen op debiteuren is een voorziening in mindering gebracht van € 919.990 (2018 : € 1.028.737)

voor mogelijk oninbare vorderingen.

De diversen overige vorderingen betreffen voornamelijk nog te ontvangen subsidie gelden.

De vorderingen hebben een looptijd van < 1 jaar en de reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde.

31. Liquide middelen

	31-dec-2019	31-dec-2018
	€	€
<i>De specificatie is als volgt :</i>		
Kassen	7.521	7.614
Bank	102.411.636	71.002.689
Totaal liquide middelen	<u>102.419.157</u>	<u>71.010.303</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

1.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

32. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-2019	31-dec-2018
	€	€
Kapitaal	800.463	800.463
Algemene en overige reserves	108.489.314	99.763.913
Totaal eigen vermogen	<u>109.289.777</u>	<u>100.564.376</u>

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt :

Stand per 1 januari

	2019	2018
	€	€
- Kapitaal	800.463	800.463
- Algemene en overige reserves	99.763.913	97.640.722
	<u>100.564.376</u>	<u>98.441.185</u>

Mutaties in het boekjaar

Bij: resultaat bestemming	8.535.178	2.123.191
Bij: overige mutaties	190.227	-
	<u>8.725.405</u>	<u>2.123.191</u>

Stand per 31 december

- Kapitaal	800.463	800.463
- Algemene en overige reserves	108.489.318	99.763.913
	<u>109.289.781</u>	<u>100.564.376</u>

Toelichting:

Het resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserves. De overige mutatie betreft de statutaire fusie met Stichting Ondersteuning Ziekenhuiszorg per 1 januari 2019.

33. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2019	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2019
	€	€	€	€	€
Medische aansprakelijkheid	6.028.802	1.130.974	739.156	472.066	5.948.554
Reorganisatievoorziening	439.022	-	210.018	70.017	158.987
Langdurig zieken	1.269.631	794.787	408.806	690.406	965.206
Nabetaling ORT	441.333	-	441.333	-	-
WGA	2.648.422	1.005.395	113.688	1.020.716	2.519.413
Jubileumverplichtingen	1.510.000	585.668	284.668	-	1.811.000
Onderhoud	2.249.163	-	2.249.163	-	-
Totaal voorzieningen	<u>14.586.373</u>	<u>3.516.824</u>	<u>4.446.832</u>	<u>2.253.205</u>	<u>11.403.160</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moet worden beschouwd:

	31-dec-2019
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	158.987
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	11.244.173
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	6.900.445

1.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

Toelichting:

Medische aansprakelijkheid: vanaf 2000 is het JBZ eigenrisicodragers medische aansprakelijkheid. De voorziening is hiervoor op de vereiste hoogte gebracht en bepaald volgens de statische methode waarbij de lopende dossiers zijn beoordeeld.

Reorganisatie: in deze voorziening zijn opgenomen de (verwachte) kosten van uitstroom van personeel, zoals doorbelastingsverplichtingen, afkoopsummen en kosten van outplacement.

Langdurig zieken: onder dit hoofd is ook opgenomen de voorziening voor arbeidsongeschiktheid voor bestaande verplichtingen. Dit is voor het in de toekomst doorbetalen van salaris aan personeelsleden die op de balansdatum arbeidsongeschikt zijn voor zover deze kosten niet verzekerd zijn, inclusief een eventuele transitievergoeding.

Nabetaling ORT: de ORT verplichting voor werknemers die in de jaren 2012-2014 onregelmatig hebben gewerkt is per 31-12-2019 volledig voldaan.

Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten: met ingang van 1 januari 2017 is het JBZ eigen risico drager geworden voor de WGA. De kosten van instroom vanaf 2017 zijn hiermee voorzien.

Jubileumvoorziening: dit betreft een voorziening voor toekomstig uit te keren jubileum-gratificaties aan het personeel op grond van de geldende CAO Bij de berekening is rekening gehouden met een blijfkans en de leeftijd van het personeel.

Onderhoud: het gedeelte van het onderhoud van gebouwen waarvoor het JBZ verantwoordelijk was, is definitief vastgesteld en opgenomen onder de kortlopende schulden per 31-12-2019. Vanaf heden ligt de verantwoordelijkheid voor onderhoudskosten voor deze gebouwen niet meer bij het JBZ.

34. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt :

	31-dec-2019	31-dec-2018
	€	€
Schulden aan banken	234.500.007	243.400.006
Overige langlopende schulden	25.458.549	31.302.889
Totaal langlopende schulden	<u>259.958.556</u>	<u>274.702.895</u>

Het verloop van de schulden aan banken is als volgt weer te geven:

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	252.300.005	290.179.835
Af: aflossingen	8.899.999	37.879.830
Stand per 31 december	<u>243.400.006</u>	<u>252.300.005</u>
Af: kortlopend deel (onder kortlopende schulden)	8.899.999	8.899.999
Stand langlopende schulden aan banken per 31 december	<u>234.500.007</u>	<u>243.400.006</u>

Het verloop van de overige langlopende schulden is als volgt weer te geven:

Stand per 1 januari	36.932.250	43.350.545
Af: Garantieregeling kapitaallasten	2.036.378	2.036.378
Af: Derviaat	1.539.969	2.408.593
Af: Integratieheffing	2.482.714	1.973.324
Stand per 31 december	<u>30.873.189</u>	<u>36.932.250</u>
Af: kortlopend deel (onder kortlopende schulden)	5.414.640	5.629.361
Stand per 31 december overige langlopende schulden	<u>25.458.549</u>	<u>31.302.889</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de schulden als langlopend moet worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.)	14.314.639	12.492.982
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	259.958.556	260.502.399
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	202.972.758	215.351.372

1.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden aan banken wordt verwezen naar bijlage 1.1.17, overzicht langlopende schulden aan banken. De aflossingsverplichting in het komend boekjaar is verantwoord onder de kortlopende schulden.

De overige langlopende schulden betreffen de garantieregeling kapitaallasten ad € 12,2 miljoen, de marktwaarde van de overgesloten derivaten ad € 11,5 miljoen en het langlopende karakter van de verplichting uit hoofde van de integratieheffing ad € 1,9 miljoen.

35. Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

	31-dec-2019	31-dec-2018
	€	€
<i>De specificatie is als volgt :</i>		
Crediteuren	4.989.102	4.271.972
Schulden aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen	-	1.199.583
Schulden aan participanten	522.330	100.845
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	12.278.261	12.492.982
Belastingen en premies sociale verzekeringen	14.429.230	12.273.857
Schulden terzake pensioenen	243.250	241.180
Nog te betalen salarissen	4.770.022	944.027
Terugbetalingsverplichtingen zorgverzekeraars	25.017.303	20.606.984
<u>Overige schulden:</u>		
Schulden aan participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	13.329.615	15.404.381
Diversen	3.640.015	3.896.098
<u>Nog te betalen kosten:</u>		
Nog te betalen rente	483.028	1.145.698
Nog te betalen kosten diversen	11.195.431	6.682.386
Vakantiegeld	6.488.522	6.114.123
Vakantiedagen	990.977	724.409
Verplichtingen persoonlijk levensfase budget	22.724.520	20.689.200
<u>Overige overlopende passiva:</u>		
Kortlopend deel vergoeding garantieregeling	2.036.378	2.036.378
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>123.137.984</u>	<u>108.824.103</u>

1.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

Toelichting:

In verband met de statutaire fusie met Stichting Ondersteuning Ziekenhuis per 1-1-2019 zijn er per 31-12-2019 geen schulden aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen.

De stijging van de post nog te betalen salarissen wordt veroorzaakt door de eenmalige uitkering in februari 2020 in overeenstemming met de nieuwe CAO Ziekenhuizen.

De terugbetalingsverplichtingen zorgverzekeraars ad € 25,0 miljoen bestaat uit nog te betalen overschrijdingen van schade-lastcontracten van zorgverzekeraars. Deze is ten opzichte van vorig jaar toegenomen als gevolg van hogere productie.

De toename van de nog te betalen kosten diversen komt door een toename van ontvangen facturen in 2020 die betrekking hebben op boekjaar 2019.

De verplichting PLB betreft een CAO-verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. Het persoonlijk levensfase budget kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De verplichting betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PLB-uren. De berekening is gebaseerd op de toegekende, niet opgenomen uren op basis van de CAO plus een schatting van de verplichting op basis van het overgangsrecht.

Gezien het kortlopende karakter wordt geen disconteringsvoet gehanteerd bij het berekenen van de verplichting.

De rekening-courant faciliteit bij huisbankier Abn-Amro Bank N.V. bedraagt per 31 december 2019 € 25 miljoen (31 december 2018: € 25 miljoen). De debetrente is gebaseerd op het 1-maands Euribor met een marktopslag en een individuele opslag van - in totaal- 1,25 %. Daarnaast is het JBZ een bereidstellingsprovisie verschuldigd van 0,3 % over het niet opgenomen deel van het rekening-courantkrediet.

De vergoeding uit hoofde van de garantieregeling kapitaallasten is gebaseerd op beleidsregel BR/CU-2142 van de NZa. De jaren 2013 tot en met 2016 zijn vastgesteld en ontvangen. Het totale bedrag van € 28.509.285 wordt in 14 jaar evenredig ten gunste van het resultaat gebracht vanaf 2013. Het langlopende deel van deze schuld is opgenomen onder de overige langlopende schulden.

De schulden hebben een looptijd van < 1 jaar en de reële waarde van de schulden benadert de boekwaarde.

1.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

36. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument (MBI)

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2019 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2018. Het JBZ is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2019.

Financiële instrumenten (Derivaat)

Het JBZ maakt gebruik van een derivaat om het rente- en kasstroomrisico van een deel van de langlopende leningen af te dekken. Voor de verwerking, waardering en resultaatbepaling, past het JBZ met betrekking tot dit derivaat kostprijs-hedge-accounting toe. De marktwaarde van het derivaat per 31 december 2019 is € 26.321.551 negatief, (31 december 2018 was € 25.461.298 negatief).

Doelstellingen risicobeheer

In het treasury statuut van het JBZ staan de kaders benoemd omtrent het beheersen van risico's. De financiële instrumenten voldoen aan die kaders. In het statuut is ter beheersing van het renterisico op zekere kasstromen het gebruik van afschermende instrumenten toegestaan; de instrumenten zijn defensief van aard. Rente-instrumenten zullen alleen ingezet worden om toekomstige risico's te veranderen, verminderen of weg te nemen.

1.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

- Rentederivaten mogen alleen gesloten worden bij banken, die uit het aangaan van de transactie tenminste een A rating met outlook stable hebben, van één van de volgende erkende ratingbureaus: Moody's, Standard & Poors;
- Toegestaan zijn eenvoudige en transparante rente-instrumenten: renteswaps, renteswaption, rentecap en rentefloor of een combinatie hiervan;
- Het gebruik van rentederivaten is enkel toegestaan indien er sprake is van een volledige onderliggende waarde en dus getypeerd kan worden als een zgn. effectieve hedge;
- Rentederivaten worden prudent ingezet en alleen als ze kosten efficiënter zijn of andere aantoonbare voordelen hebben;
- De pricing bij het aangaan van rentederivaten wordt getoetst door een onafhankelijke instelling op marktconformiteit;
- De rentederivaten dienen een beschermend karakter te hebben voor het vermogen en resultaat van het JBZ.

Hedge-strategie

De hedge-strategie is het risico van (toekomstige) stijging van de rentevoet af te dekken door middel van een derivaat.

Type hedge

Kostprijs-hedge-accounting op basis van individuele leningen. Kostprijs-hedge-accounting wordt toegepast op basis van de aansluiting van de kritische kenmerken van de instrumenten met de financieringen. Deze kenmerken zijn terug te vinden in de originele contracten.

Afgedekte positie

Het JBZ dekt de variabiliteit in kasstromen voortvloeiend uit toekomstige rentebetalingen gerelateerd aan huidige leningen af.

Hedge-instrument

Het hedge-instrument is een payer Interest Rate Swap (IRS), waarbij het JBZ een vaste rente van 6,23% betaalt en 3-maands euribor ontvangt van de tegenpartij. De overeenkomst eindigt op 3 december 2040. De initiële hoofdsom van de Interest Rate Swap bedraagt € 100 miljoen (nominale waarde) en wordt op kwartaalbasis verlaagd op basis van een lineair lossende structuur tot nul met een looptijd van 28 jaar.

Accounting

Het hedging-instrument en de hedged items onderliggend aan de af te dekken rentebetalingen worden tegen kostprijs op de balans opgenomen en gewaardeerd. Hedge-ineffectiviteit wordt in de resultatenrekening verwerkt.

Algemeen

De belangrijkste financiële risico's waaraan het JBZ onderhevig is zijn het marktrisico, valutarisico, het renterisico, het kredietrisico en het liquiditeitsrisico. Het financiële beleid van het JBZ is erop gericht om op de korte termijn de effecten van renteschommelingen op het resultaat te beperken en om op lange termijn de markttrentes te volgen. Het JBZ maakt gebruik van een derivaat om de renterisico's die verbonden zijn aan een tweetal langlopende leningen te beheersen. Het JBZ neemt met het derivaat geen speculatieve posities in.

Marktrisico

Het JBZ beheerst het marktrisico door stratificatie aan te brengen in de portefeuille en limieten te stellen.

Valutarisico

Het JBZ voert alleen transacties in euro's (€) uit en loopt derhalve geen valutarisico.

Renterisico

Het JBZ loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden. Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt de zorginstelling risico ten aanzien van toekomstige kasstromen. Met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt het JBZ risico's over de marktwaarde.

1.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

Kredietrisico

Het gaat hierbij om het risico dat het JBZ niet aan haar contractuele verplichtingen kan voldoen. Door het zo veel mogelijk spreiden van transacties over verschillende financiële instellingen wordt getracht dit risico te beperken. Verder dient het JBZ te voldoen aan kredietwaardigheidseisen (rating). Dit is opgenomen in het treasurystatuut. De hoogte van het kredietrisico is ook afhankelijk van de marktwaarde van het derivaat.

Liquiditeitsrisico

Het gaat hierbij om het risico dat over onvoldoende middelen wordt beschikt om aan de directe verplichtingen te kunnen voldoen. Dit geldt voor alle verplichtingen van het JBZ en haar tegenpartijen, ongeacht of dit nu crediteuren of financiële instellingen zijn. Het JBZ heeft op verschillende manieren gewaarborgd dat zij altijd aan haar verplichtingen kan voldoen.

Overige niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

WFZ:

Wfz-deelnemers zijn via het obligo mederiscodragend. Het obligo bedraagt max. 3% van de boekwaarde van de restantschuld van de geborgde lening. Voor het JBZ gaat het hier om 3% van € 117.857.144 is € 3.535.714.

Gestelde zekerheden aan ABN Amro:

1. Positieve/negatieve hypotheekverklaring. Het JBZ verbindt zich hierbij tegenover de bank de registergoederen niet (verder) te zullen bezwaren of vervreemden dan met schriftelijke toestemming van de bank.
2. Overeenkomst gedeelde zekerheden op WfZ-activa met het Waarborgfonds voor de Zorgsector
3. Een bankhypotheek, eerste in rang, groot € 460.287.476 te vermeerderen met rente en kosten, te verstrekken door de Stichting JBZ, op de registergoederen gelegen te:
 - a: Gemeente 's-Hertogenbosch, sectie F nummer 2909, sectie K nummer 5177, sectie K nummer 2887, sectie K nummer 2894, sectie K nummer 4252, sectie K nummer 5175
 - b: Gemeente Lith, sectie G nummer 271
 - c: Gemeente Nuland, sectie B nummer 4501
 - d: Gemeente Zaltbommel, sectie A complexaanduiding 3849-A, appartementsindex 4
 - e: Gemeente 's-Hertogenbosch, sectie O nummers 6280 en 6279

Stand van zaken Alert:

Alert I (JBZ tegen Alert vanwege het niet tijdig leveren van werkende software voor een EPD)

De uitkomst van het arrest van het Hof Arnhem-Leeuwarden is dat Alert in het ongelijk is gesteld omdat Alert geen prestatie heeft geleverd, waardoor het JBZ mocht ontbinden. In feite een bevestiging van de uitspraak van het Hof Den Bosch van drie jaar geleden.

1.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

PASSIVA

Alert heeft op 24 december 2019 cassatie tegen dit arrest aangetekend bij de Hoge Raad. Wederom is het cassatieargument dat het Hof Arnhem-Leeuwarden onvoldoende gemotiveerd heeft op basis waarvan JBZ terecht heeft ontbonden.

Het is moeilijk te duiden wat dit betekent tegen de achtergrond van de bereidheid van Alert te schikken. Wij zullen daardoor toch genoodzaakt zijn een memorie op te stellen, waarin wij wederom argumenten aandragen dat het arrest wel juist is gemotiveerd.

Alert II (Alert tegen vijf zorginstellingen)

De rechtbank heeft op 24 december jl. het tussenvonnis in deze zaak bij vervroeging uitgesproken:

De kern van de uitspraak is voor het JBZ als volgt:

- Geen nieuws: vorderingen van Alert waren eerder al afgewezen,
- De rechtbank houdt iedere nadere (eind)beslissing aan.

De kern van de uitspraak is voor ZANO B.V. als volgt:

- Geen nieuws, vordering van Alert op schadevergoeding is afgewezen,
- De rechtbank houdt iedere eindbeslissing aan.

Overige:

Het JBZ heeft diverse contracten afgesloten voor toekomstige jaren die betrekking hebben op licenties-, huur-, lease- en onderhoudsverplichtingen. Deze verplichtingen vervallen als volgt:

31-dec-2019

	Huur	Lease	Onderhoud
< 1 jaar	930.242	26.065	1.998.985
> 1 jaar en < 5 jaar	2.717.111	14.032	1.942.348
> 5 jaar	9.327.467	-	-
	<u>12.974.820</u>	<u>40.097</u>	<u>3.941.333</u>

Het JBZ heeft enkele bankgaranties afgegeven met een totale waarde van € 73.614.

Gebeurtenissen na balansdatum

De gebeurtenissen na balansdatum zijn opgenomen op pagina 35.

1.1.14 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT IMMATERIELE VASTE ACTIVA

	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	Immateriële vaste activa in uitvoering	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2019			
- aanschafwaarde	28.271.671	-	28.271.671
- cumulatieve afschrijvingen	7.910.019	-	7.910.019
Boekwaarde per 1 januari 2019	20.361.652	-	20.361.652
Mutaties in het boekjaar			
- investeringen	608.694	107.059	715.753
- afschrijvingen	3.055.277	-	3.055.277
- <i>afstoting geheel afgeschreven activa</i>			
.aanschafwaarde	29.519	-	29.519
.cumulatieve afschrijvingen	29.519	-	29.519
- <i>reclassificatie</i>			
aanschafwaarde	-	-	-
cumulatieve afschrijvingen	-	-	-
	-	-	-
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	-2.446.583	107.059	-2.339.524
Stand per 31 december 2019			
- aanschafwaarde	28.850.846	107.059	28.957.905
- cumulatieve afschrijvingen	10.935.777	-	10.935.777
Boekwaarde per 31 december 2019	17.915.069	107.059	18.022.128
<i>Afschrijvingspercentage</i>	10%-20%-50%	0%	

1.1.15 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfsgebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste activa in uitvoering	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2019					
- aanschafwaarde	241.824.811	134.037.352	106.815.329	177.823	482.855.315
- cumulatieve afschrijvingen	56.922.627	60.466.668	60.610.843	-	178.000.138
Boekwaarde per 1 januari 2019	184.902.184	73.570.684	46.204.486	177.823	304.855.177
Mutaties in het boekjaar					
- investeringen	2.982.077	1.483.599	6.751.524	1.716.906	12.934.106
- afschrijvingen	6.485.684	6.708.049	12.866.995	-	26.060.728
- <i>afstoting geheel afgeschreven activa</i>					
aanschafwaarde	3.976.731	-	23.075.771	-	27.052.502
cumulatieve afschrijvingen	3.976.731	-	23.075.771	-	27.052.502
- <i>desinvesteringen</i>					
aanschafwaarde	-	-	-	-	-
cumulatieve afschrijvingen	-	-	-	-	-
- <i>In gebruikname van activa In uitvoering</i>				-177.823	-177.823
per saldo	-	-	-	-177.823	-177.823
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	-3.503.607	-5.224.450	-6.115.471	1.539.083	-13.304.445
Stand per 31 december 2019					
- aanschafwaarde	240.830.157	135.520.951	90.491.082	1.716.906	468.559.096
- cumulatieve afschrijvingen	59.431.580	67.174.717	50.402.067	-	177.008.364
Boekwaarde per 31 december 2019	181.398.577	68.346.234	40.089.015	1.716.906	291.550.732
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0%-2%-2,5%-5,25%	5%	10%-20%	0%	

1.1.16 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT FINANCIELE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2019	2.587.043	15.984.868	18.571.911
Kapitaalstortingen	-	-	-
Resultaat deelnemingen	693.463	-74.070	619.393
Afschrijvingen	-	-20.069	-20.069
Nieuwe/vervallen consolidaties	-	-	-
Verstrekte leningen	-	-	-
Aflossing leningen	-	-	-
(Terugname) waardeverminderingen	-12.202	-1.229.556	-1.241.758
Verkoop deelneming	-234.352	-	-234.352
Amortisatie (dis)agio en marktwaarde derivaten	-	-1.504.370	-1.504.370
Boekwaarde per 31 december 2019	<u>3.033.952</u>	<u>13.156.803</u>	<u>16.190.755</u>
Som waardeverminderingen	-	-	-

1.1.17 ENKELVOUDIG OVERZICHT LANGLOPENDE SCHULDEN AAN BANKEN PER 31 DECEMBER 2019

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale loop- tijd	Soort lening	Werke- lijke rente	Restschuld 31 december 2018	Nieuwe leningen in 2019	Aflossing in 2019	Restschuld 31-12-2019	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2019	Aflos- sings- wijze	Aflossing 2020	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
Ned. Waterschapsbank	28.12.2011	40.000.000	30	Onderhands	3,68	31.428.573		1.428.571	30.000.002	22.857.146	21	Lineair	1.428.571	WfZ
Bank Ned. Gemeenten	01.10.2010	6.000.000	20	Onderhands	3,99	4.800.000		150.000	4.650.000	3.900.000	11	Lineair	150.000	Gemeente*
ABNAmro ***	01.12.2008	100.000.000	43	Onderhands	4,80	82.500.000		2.500.000	80.000.000	67.500.000	32	Lineair	2.500.000	WfZ
ABNAmro ***	01.12.2009	100.000.000	42	Onderhands	4,83	82.500.000		2.500.000	80.000.000	67.500.000	32	Lineair	2.500.000	Geen**
ABNAmro	30.12.2011	90.000.000	30	Onderhands	7,22	51.071.432		2.321.428	48.750.004	37.142.857	21	Lineair	2.321.428	Geen**
Totaal		336.000.000				252.300.005	-	8.899.999	243.400.006	198.900.003			8.899.999	

* het JBZ heeft zich tegenover de gemeente verbonden een hypotheek te geven op de parkeergarage met bijbehorende gronden.

** het JBZ heeft zich tegenover de leninggever en het Waarborgfonds voor de Zorgsector en VWS verbonden een hypotheek te geven op de nieuwbouw (exclusief parkeergarage voor bezoekers en bijbehorende gronden).

*** De aflossingsverplichting op de lening van 1-12-2008 is op hetzelfde moment ingegaan als die op de lening van 1-12-2009, namelijk 1-3-2012.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

1.1.18 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2019

BATEN

37. Opbrengsten zorgprestaties

De specificatie is als volgt :

	2019	2018
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	388.572.391	368.660.214
Opbrengsten bekostiging	2.036.378	2.036.378
Overige zorgprestaties	9.087.263	8.894.431
Totaal	<u>399.696.032</u>	<u>379.591.023</u>

Toelichting:

De opbrengsten zorgprestaties zijn gestegen van € 380 miljoen naar € 400 miljoen.

De stijging wordt met name veroorzaakt door een hogere productie.

De opbrengsten bekostiging liggen in lijn met 2018. Dit heeft betrekking op de verantwoording van de ontvangen gelden inzake de garantieregeling kapitaallasten.

38. Subsidies

	2019	2018
	€	€
Beschikbaarheidsbijdragen opleidingen	14.621.002	14.831.546
Overige Rijkssubsidies	3.303.737	3.809.134
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	13.079	18.774
	<u>17.937.818</u>	<u>18.659.454</u>

Toelichting:

De grootste opbrengstenpost binnen de subsidies betreft de beschikbaarheidsbijdrage medische vervolgoopleidingen.

39. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt :

	2019	2018
	€	€
<u>Overige dienstverlening:</u>		
Opbrengst restaurants	491.095	526.151
Doorberekend drukwerk	125	154
Overige	44.103	44.250
<u>Overige opbrengsten:</u>		
Doorberekende salarissen en sociale lasten	4.818.841	4.218.830
Verhuur gebouwen	3.555.115	3.635.896
Verhuur inventaris	310.787	306.932
Doorberekende kosten	3.825.652	3.767.560
Specialistenfacturering	893.554	990.858
Vergoedingen niet WDS	1.353.828	1.220.056
Overige	1.910.993	1.233.815
Totaal	<u>17.204.093</u>	<u>15.944.502</u>

1.1.18 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2019

LASTEN

40. Personeelskosten

	2019	2018
	€	€
<i>De specificatie is als volgt :</i>		
Lonen en salarissen	154.043.356	140.299.698
Sociale lasten	22.581.515	20.755.172
Pensioenpremie	12.655.242	12.054.644
<i>Andere personeelskosten:</i>		
Studiekosten	1.756.110	1.363.690
Reiskosten woon/werk	2.077.038	1.997.610
Kosten outplacement	277.820	408.561
Kosten opleidingsinstituten	89.786	93.519
Wervingskosten	49.199	74.325
Geschenken	330.199	374.044
Overige	3.390.901	3.296.207
Sub-totaal	197.251.166	180.717.470
Personeel niet in loondienst	7.685.805	6.640.141
Totaal personeelskosten	204.936.971	187.357.611
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	2.913	2.853
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	-	-

Toelichting

De belangrijkste oorzaak van de stijging van de personeelskosten betreft de verwerking van de nieuwe CAO.

41. Afschrijvingen immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt :

	2019	2018
	€	€
- Immateriële vaste activa	3.055.278	3.160.500
- Materiële vaste activa	26.060.728	26.060.258
- Financiële vaste activa	20.069	20.069
Totaal afschrijvingen	29.136.075	29.240.827

42. Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten

	2019	2018
	€	€
Kosten honorarium inclusief honorarium medisch specialisten SOZ	55.519.221	61.090.291

1.1.18 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2019

LASTEN

43. Overige bedrijfskosten

	2019	2018
	€	€
<i>De specificatie is als volgt :</i>		
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	10.941.884	10.391.992
Algemene kosten	22.715.140	22.068.700
Patiëntgebonden kosten	82.330.788	77.880.242
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	4.341.599	3.779.813
- Energie gas	559.732	492.194
- Energie stroom	1.538.899	1.293.672
- Energie transport en overig	308.635	313.124
Subtotaal	6.748.865	5.878.803
Huur en leasing	1.252.223	1.145.353
Dotaties en vrijval voorzieningen	327.478	1.867.133
Totaal bedrijfskosten	<u>124.316.378</u>	<u>119.232.223</u>

Toelichting

De patiëntgebonden kosten zijn gestegen door een toename gebruik van de dure geneesmiddelen.

44. Financiële baten en lasten

	2019	2018
	€	€
<i>De specificatie is als volgt :</i>		
Rentebaten	-147.032	-61.761
Waardeveranderingen financiële vaste activa	-	-
Sub-totaal financiële baten	-147.032	-61.761
Rentelasten	12.925.561	16.190.228
Sub-totaal financiële lasten	12.925.561	16.190.228
Totaal financiële baten en lasten	<u>13.072.593</u>	<u>16.251.989</u>

Toelichting

De rentelasten zijn gedaald als gevolg van de extra aflossing op de langlopende leningen eind 2018.

45. Resultaat deelnemingen

	2019	2018
	€	€
Resultaat deelnemingen	<u>678.473</u>	<u>1.101.153</u>

1.1.18 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2019

46. Honoraria accountant

	2019	2018
	€	€
De honoraria van de accountant over 2019 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	169.100	162.200
2 Overige controlewerkzaamheden	9.075	9.075
3 Fiscale advisering	-	-
4 Niet-controlediensten	-	-
Totaal honoraria accountant	<u>178.175</u>	<u>171.275</u>

Toelichting

De verantwoorde honoraria over 2019 hebben betrekking op het overeengekomen honorarium voor de controle van de jaarrekening van het boekjaar 2019. Het verantwoorde bedrag is inclusief omzetbelasting.

47. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders is opgenomen onder punt 23.

1.1.19 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring

De Raad van Bestuur van Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis heeft de jaarrekening 2019 vastgesteld in de vergadering van 9 mei 2020.

De Raad van Toezicht van de Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis heeft de jaarrekening 2019 goedgekeurd in de vergadering van 26 mei 2020.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in de resultatenrekening.

1.1.19 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Bestuur:

H.P.J. Buiting, MA, MD, MHA

drs. M.B.P.M. Visser

Toe­zichthouders:

drs. P.M.J. Beckers

drs. H.H.J. Bol

mw. drs. A. Mosman RA

mw. drs. S.M. Mulder

mw. prof. dr. A.M. Stiggelbout

drs. J.J. Dorresteyn

drs. L.B. Vos

1.2 OVERIGE GEGEVENS

1.2 OVERIGE GEGEVENS

1.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten zijn geen bepalingen opgenomen omtrent de beschikking over het behaalde resultaat.

1.2.2 Nevenvestigingen

Het JBZ heeft geen nevenvestigingen.

1.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Wij verwijzen naar de hierna opgenomen verklaring.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis

Verklaring over de jaarrekening 2019

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis ('de stichting') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting en de groep (de stichting samen met haar dochtermaatschappijen) op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in deze jaarverslaggeving opgenomen jaarrekening 2019 van Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis te 's-Hertogenbosch gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening van de groep en de enkelvoudige jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2019;
- de geconsolideerde en enkelvoudige resultatenrekening over 2019; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de Regeling verslaggeving WTZi.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Wet Normering Topinkomens (WNT) 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

EHTJTPAUK7KP-508964482-150

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam

T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Benadrukking van de onzekerheid in verband met de effecten van het coronavirus (Covid-19)

Wij wijzen op de toelichting in de continuïteitsveronderstelling en de gebeurtenissen na balansdatum van de jaarrekening waarin de raad van bestuur de mogelijke invloed en gevolgen van het coronavirus (Covid-19) op de stichting en op de omgeving waarin de stichting opereert alsmede de genomen en geplande maatregelen om met deze gebeurtenissen en omstandigheden om te gaan heeft beschreven. In deze toelichting is ook beschreven dat er nog steeds onzekerheden bestaan en dat het daarom op dit moment redelijkerwijs niet goed mogelijk is om de toekomstige effecten in te schatten. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot de aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de klassenindeling bezoldigingsmaximum 2015

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij het bezoldigingsmaximum WNT 2015 zoals bepaald en verantwoord door Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis als uitgangspunt gehanteerd voor onze controle en hebben wij geen werkzaamheden verricht op de totstandkoming van dit bezoldigingsmaximum 2015.

Verklaring over de in de jaarverslaggeving opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarverslaggeving andere informatie, die bestaat uit de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling verslaggeving WTZi is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling verslaggeving WTZi en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi; en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 26 mei 2020
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel is getekend door drs. C. Hameeteman RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2019 van Stichting Jeroen Bosch Ziekenhuis

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

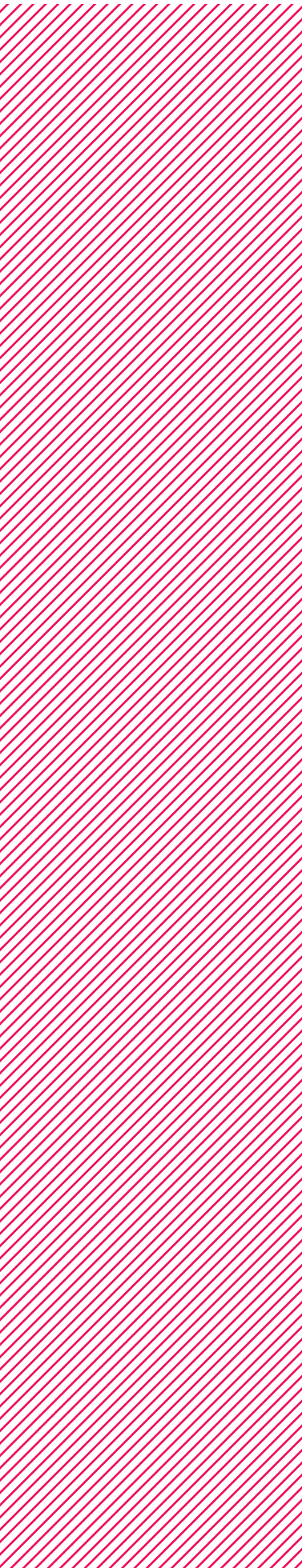
- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen bepaald om te waarborgen dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Bepalend hierbij zijn de geografische structuur van de groep, de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de stichting opereert.

Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

'S-HERTOGENBOSCH

Bezoekadres

Henri Dunantstraat 1
5223 GZ 's-Hertogenbosch

Postadres

Postbus 90153
5200 ME 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 553 20 00

BOXTEL

Bezoekadres

Liduinahof 35
5281 AD Boxtel

Postadres

Postbus 10100
5280 GA Boxtel
Telefoon (073) 553 20 00

DRUNEN

Bezoek- en postadres

Tinie de Munnikstraat 17
5151 VW Drunen
Telefoon (073) 553 35 00

ROSMALEN

Bezoek- en postadres

De Hoef 90
5242 CN Rosmalen
Telefoon (073) 553 35 30

ZALTBOMMEL

Bezoek- en postadres

Kerkstraat 2
5301 EH Zaltbommel
Telefoon (073) 553 35 70

Bezoek- en postadres

Gamerschestraat 32a
5301 AS Zaltbommel
Telefoon (073) 553 26 00